

Hrádecké
noviny

Gródeckie
nowości

*rozdělen zdmi,
spojen srdci...*

ročník XXII, 1/2022

Úvodní slovo starosty

Vážení a milí spoluobčané,
končí nám další, čtyřletá etapa působení naší obecní samosprávy. Dovolte mi, abych jménem obce poděkoval všem členům našeho místního zastupitelstva.

Jmenovitě (podle abecedy) Pavlu Benekovi, Martinu Byrtusovi, Daně Cieslarové, Konrádu Czyžovi, Martě Czyžové, Rudolfovi Dordovi, Petru Dudysovi, Jakubu Kawulokovi, Petru Lipowskému, Rudolfovi Mlčochovi, Pavlu Pilchovi, Romanu Polokovi, Stanislavu Wolnému a Romanu Žabkovi. Děkuji jim za to, že nesli kůži na trh, že rozhodovali uvážlivě. Věcně. Bez žabomyších válek. U toho všeho projevovali nezvykle velkou míru svornosti. Pracovalo se mi s nimi takřka skvěle.

Velmi malá hrstka občanů, která má zkušenost, že nás při jednání zastupitelstva viděla na vlastní oči, může potvrdit, že zastupitelé poměrně často diskutují a během těchto diskuzí se snaží najít shodu. To se pak projeví v hlasování, která jsou v drtivé většině jednohlasná. Jeden by mohl říct, že je to nuda. Jak za komunistů. Možná někteří očekávali, že se zasedání budou podobat malé poslanecké sněmovně. Že se budeme přít, střetávat se v argumentech, bojovat o svou pravdu. To, že se tak neděje, někteří interpretují pejorativním příměrem, že na „gminie“ sedí parta přitakávačů, kterou je třeba jistojistě vyměnit. Neztotožňuji se s tímto hodnocením! Nepolitikařili jsme. Každý se rozhodoval svobodně, v souladu se svým vědomím a svědomím. Každý občan se o tomto mohl přesvědčit osobně, kdyby na veřejná zasedání chodil. Leč nechodil. Anebo zcela výjimečně.

Přemyslím, proč byla veřejnost na účast skoupá. V diskuzi by vždy dostala prostor se vyjádřit, podat připomínku, podnět. Někteří znalci místních poměrů mi říkali: „Bud' rád. Kdyby byla zasedačka plná občanů, znamenalo by to nějaký zásadní problém, který samospráva nezvládla dobře vykomunikovat.“

„Každý se rozhodoval svobodně, v souladu se svým vědomím a svědomím.“

Obsahem tohoto úvodníku, s ohledem na blížící se komunální volby, nebude výčet našich úspěšných aktivit, projektů. Nechci mediálně zvýhodňovat pouze některou ze tří kandidujících stran. Obecní zpravodaj již ve třech předvolebních obdobích prostor pro zveřejňování volebních programů neposkytoval. Dříve o to ani nebyl zájem. Kandidáti budou muset oslovit své voliče napřímo.

Také nebudu zveřejňovat plány pro nadcházející období. Pochopitelně. Bude nové zastupitelstvo, které bude mít nové priority. Spoustu rozpracovaných záležitostí bude řešit kontinuálně. Obecně řečeno, každé progresivně myslící vedení obce postupuje v souladu se schválenou strategií. Dvouleté akční plány, které jsou dílčími etapami strategie, byly i naším vodítkem. Jejich plnění bylo každoročně diskutováno (kontro-

lováno) na zastupitelstvech nebo na schůzích strategické komise.

24. září se dozvíte, kdo vás bude zastupovat v nadcházejících čtyřech letech. I když kandidátek je o jednu méně než dříve, stále bude z čeho vybírat. O vaše hlasy se bude ucházet rovněž 13 občanů – tzv. prvokandidátů. Nové zastupitelstvo se změní minimálně o tři členy, kteří se rozhodli již nekandidovat. Po vytvoření nových struktur obce radnici služebně opustí tito dlouholetí radní: **Dana Cieslarová** – služebně nejstarší zastupitelka novodobé historie Hrádku. Byla ve funkci téměř 9000 dnů. **Pavel Pilch** – angažoval se v radě obce Hrádek nepřetržitě 24 let. **Petr Dudys** – působil v radě obce 3 volební období. Milí vzácní kolegové, spolupracovníci, zasloužíte velké uznání a respekt. Díky i vašim spolurozhodnutím je Hrádek dobrou adresou. Územím, které nosí většina jeho obyvatel v hrdosti a lásce. Srdečně vám děkujeme za vaši práci pro Hrádek. Za vaše invence a příkladnou reprezentaci obce.

Vážení a milí spoluobčané, přijďte prosím k volbám. Je to jedna z mála autentických příležitostí jak projevit sounáležitost se svou obcí. S místní samosprávou, která spravuje věci veřejné. Vámi zvolení zastupitelé budou velmi rádi, když se jejich mise na obci bude opírat o silný mandát.

Robert Borski, váš starosta

Obecní úřad a samospráva / **2 – 15**

O Hrádku / **16 – 21**

Školy a školky / **22 – 30**

Spolkový a společenský život / **31 – 50**

Opustili nás

Petr HALTOF, 11. 1. 2022, Lyngi (50 let)

Tadeáš BARTULEC, 14. 01. 2022, Dědina (67 let)

Bronislawa HECZKO, 22. 01. 2022, Rovně (84 let)

Helena TUROŇOVÁ, 16. 03. 2022, Gruň (84 let)

Adam SLIŽ, 26. 03. 2022, Lyngi (64 let)

Bronislav KONIECZNY, 08. 04. 2022,
Chodury-Samce (68 let)

Olga CZECHOVÁ, 02. 05. 2022, Záplotí (89 let)

Josef BOJKO, 03. 05. 2022, Gabryše (84 let)

Ladislav ČMIEL, 03. 05. 2022, Bařiny (65 let)

Jiří KAMARYT, 14. 06. 2022, U Pily (85 let)

Anna BOCKOVÁ, 19. 06. 2022, Pod vilou (62 let)

Vladislav POLOK, 24. 7. 2022, Polyniska (81 let)

Stanislav KUPIEC, 18. 8. 2022, Záplotí (70 let)

Helena BOJKOVÁ, 21. 08. 2022, Bařiny (94 let)

*Pozůstalým rodinám a nejbližším
vyjadřujeme upřímnou soustrast.*

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ!

Poplatek za komunální odpad je pro letošní rok 720 Kč za osobu.

Jak jsme již loni avizovali, nebudeme už v letošním roce zasílat složenkou k platbě za komunální odpad.

Přecházíme na zasílání podkladů k platbě elektronickou cestou.

Z tohoto důvodu vás žádáme, pokud jste tak ještě neučinili, abyste nám poskytli svou e-mailovou adresu, na kterou vám každoročně v měsíci říjnu zašleme podklady k platbě.

Pošlete nám e-mail s uvedením jména a čísla popisného na adresu:
podatelna@obchradek.cz

Pro uplatnění slevy za komunální odpad u studentů, kteří z důvodu studia bydlí mimo místo trvalého bydliště, doložte

POTVRZENÍ O STUDIU
nejpozději do 5. 10. 2022

Oznámení o době a místě konání voleb

CZ

Starosta obce Hrádek v souladu s § 29 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a podle § 15 odst. 1 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů oznamuje:

1. Společné volby do zastupitelstev obcí a Senátu Parlamentu České republiky se uskuteční

**dne 23. 09. 2022 od 14,00 hodin do 22,00 hodin a
dne 24. 09. 2022 od 8,00 hodin do 14,00 hodin.**

2. Místem konání voleb ve volebním okrsku č. 1 je volební místnost:
Zasedací místnost Obecního úřadu Hrádek, Hrádek 352, 739 97 Hrádek
3. Voliči bude umožněno hlasování poté, kdy prokáže svou totožnost a státní občanství České republiky (platným cestovním, diplomatickým nebo služebním pasem České republiky anebo cestovním průkazem, nebo platným občanským průkazem). Neprokáže-li uvedené skutečnosti stanovenými doklady, nebude mu hlasování umožněno.

4. Každému voliči budou nejpozději 20. 09. 2022 dodány hlasovací lístky.

Ve dnech voleb může volič obdržet hlasovací lístky i ve volební místnosti.

Ogłoszenie o czasie i miejscu wyborów

PL

Wójt gminy Gródek w myśl §29 Ustawy Nr 491/2001 Sb. o wyborach do rad gmin oraz o zmianach i dopełnieniach dalszych ustaw i w myśl §15 Ustawy Nr 247/1995 Sb. o wyborach do Senatu Parlamentu RCZ oraz o zmianach i dopełnieniach dalszych Ustaw ogłasza:

1. Wspólne wybory do rad gmin i Senatu Parlamentu RCZ odbędą się:

**dnia 23. 09. 2022 od godziny 14,00 do 22,00 oraz
dnia 24. 09. 2022 od godziny 8,00 do 14,00**

2. Miejscem odbywania się wyborów w okręgu wyborczym nr. 1 jest lokal wyborczy: Urząd gminny – sala posiedzeń, Gródek nr. 352, 739 97 Gródek
3. Głosowanie zostanie wyborcy umożliwione po udokumentowaniu swojej tożsamości oraz czeskiego obywatelstwa (ważnym dowodem osobistym, paszportem Republiki Czeskiej).
4. Każdy wyborca otrzyma karty wyborcze najpóźniej 20. 09. 2022 lub może je otrzymać również w dniu wyborów w lokalu wyborczym.

Obec informace o odstávce elektřiny nezasílá

Léta s letáky končí – tak je nazvaná kampaň dodavatele elektrické energie – ČEZ distribuce, a.s.

Jedná se o to, že už v obcích neuvidíme papírové informační letáky o odstávkách elektrické energie. Jinými slovy, odstávky elektrické energie si už musíme hlídat sami. Obec tyto informace občanům nezasílá.

Odstávky lze sledovat na stránkách www.cezdistribuce.cz/odstavky nebo

se zaregistrovat do portálu distribuce. Po registraci vám ČEZ bude posílat sms nebo e-mail s dostatečným předstihem.

**Jak na to?
Je to snadné.**

Upozornění na odstávky elektřiny už jen elektronicky.

Registrujte se a informace o plánovaných odstávkách budete dostávat e-mailem a SMS.

NECHTE SE INFORMOVAT O ODSÁVKÁCH ELEKTŘINY E-MAILEM NEBO SMS

Je to snadné.

Krok 1

Zaregistrujte se na webové stránce:
www.cezdistribuce.cz/sluzba

Krok 2

Vyplňte:

- EAN kód (18místný číselný kód najdete na vyúčtování za elektřinu)
- Datum narození zákazníka / IČO
- E-mail pro potvrzení nastavení služby

Krok 3

Registrovat můžete až 3 e-maily a 1 telefonní číslo pro SMS. Informace o odstávkách tak mohou chodit nejen Vám, ale i ostatním členům rodiny nebo například nájemníkům.

A máte HOTOVO!

O plánovaných odstávkách elektřiny budete informováni zdarma, minimálně 15 dnů předem e-mailem a SMS.

www.cezdistribuce.cz/sluzba

Povinná centrální evidence psů byla schválena. Do kdy musí majitelé nechat psa evidovat?

Po dlouhém projednávání prošla centrální evidence Poslaneckou sněmovnou i Senátem. Prezident novelu zákona podepsal 16. srpna společně s dalšími změnami veterinárních zákonů. Centrální evidence psů by tak mohla začít fungovat již od roku 2023.

Čipování psů, které je v ČR povinné už od ledna roku 2020, mnozí kritizovali kvůli jeho nepřipravenosti. Majitelé psů sice musí nechat psa u veterináře očipovat, ale již nemají možnost vnést data do centrální databáze psů.

V současnosti sice existuje mnoho variant komerčních evidencí zvířat, ale jednotný systém by při hledání ztraceného zvířete fungoval mnohem efektivněji. Zároveň má centrální evidence zabránit existenci množírů psů.

Kdo bude moci do centrální evidence psů nahlížet?

Samotnou centrální evidenci bude provozovat Komora veterinárních lékařů, která již nyní spravuje databázi pasů pro psy. Pro majitele psů ovšem data o psech zveřejněna nebudou. Centrální evidence psů bude zpřístupněna pouze soukromým veterinářům, Státní veterinární správě pro kontrolní činnost a Policii ČR kvůli zjištění majitele ztraceného zvířete.

Do evidence budou moci nahlédnout také obce, ale v omezeném režimu tak, aby poskytnuté údaje nemohly odhalit identitu majitele psa (zjistí například

údaje o proběhlém očkování). Toto omezení se nelíbí právě obcím, které ztracená zvířata řeší každodenně. Chovatelé zjistí z centrální evidence maximálně údaje o svých psech.

Jaké informace budou v centrální evidenci psů zaznamenány?

- > Identifikační číslo nebo číslo tetování
- > Pohlaví psa
- > Číslo pasu psa z evidence pasů vedené Komorou, pokud pes takový pas má
- > Jméno, příjmení a adresa trvalého bydliště majitele psa (případně údaje právnické osoby nebo chovatele)
- > Údaje o všech podstupených očkováních proti vzteklině společně s daty, kdy k nim došlo

Kolik zaplatí chovatelé psů za registraci psa do centrální evidence?

Provoz centrální evidence bude hrazený z financí Ministerstva zemědělství. Poskytnuté jednorázové prostředky půjdou na zhotovení dálkového přístupu k centrální evidenci a roční paušální částky na úhradu nákladů spojených s poskytováním informací z této centrální evidence.

Samotné zápisy si budou chovatelé psů hradit ze své kapsy. Každý soukromý veterinář si může stanovit svůj individuální ceník.

Do kdy musí nechat chovatel psa do evidence zapsat?

Veterináři budou mít povinnost registrovat psa v centrální evidenci nejpozději do 7 pracovních dní od doby, kdy byl pes označen elektronickým čipem. Zápis bude obsahovat povinné údaje uvedené výše.

Současně také chovatel psa musí umožnit označení nově narozeného psa elektronickým čipem a zapsání do centrální evidence psů. Zároveň je povinen uvést soukromému veterináři údaje, které jsou nutné pro evidenci psa.

Jak budou zapsáni do evidence psi, kteří byli očipováni před účinností zákona?

Postup pro zápis nově narozených psů je již jasný. Jak ale bude probíhat evidence starších psů, kterým byl poskytnut elektronický čip před účinností nového zákona? Majitelé těchto psů musí svého psa nechat zapsat do evidence při nejbližším očkování a přeočkování.

Časový interval mezi očkováním je dle typu vakcíny 1–3 roky, proto se maximální lhůta povinné evidence prodlužuje pro majitele již označených psů čipem na 3 roky.

V souvislosti s centrální evidencí psů se nebudou sbírat podpisy k udělení souhlasu se zpracováním osobních údajů, jelikož je tato činnost považována za potřebný veřejný zájem, který je nadřazený soukromí chovatele psa.

Text: Veronika Němcová
Převzato z webu Finance.cz
Foto: Canva

Čistota obce ve společném zájmu

Odpady

Nedobrá zpráva pro občany: poplatek za odpady se pro letošní rok zvyšuje z 660 Kč na 720 Kč. Ale pozor! Díky obecnímu systému třídění se dá získat až 70 % sleva. Tj. z letos schválených 720 Kč na osobu je možné platit jenom 500 Kč. I tak bude obec doplácet víc jak polovinu skutečných nákladů, jak názorně zobrazuje graf.

Zvyšování cen za služby v oblasti odpadového hospodářství je obecným trendem. Svozová firma navyšuje obci ceny dokonce již 2x ročně. Ještě před zavedením inteligentního svozu odpadů vznikaly úvahy, že díky třídění obec může postupně dosáhnout stavu, že náklady za odpad ponese občan v plné výši. Jenže doba se změnila, a kdyby obec nezdrazovala, doplácela by ze svého rozpočtu stále vyšší a vyšší sumy. Během pár let by se tento doplatek pohyboval v částce 2 mil. Kč ročně. Kdyby naopak obec veškeré náklady přesunula na občana, musel by být roční poplatek na osobu cca 1400 Kč.

Díky tomu, že občané Hrádku velmi disciplinovaně třídí, v systému jich je zare-

gistrováno víc jak 80 %, obec dostává zpětné odměny za třídění od společnosti Ekocom. Za rok 2021 to byla částka 350 000,- Kč. Celou tuto odměnu rozdělí občanům do slev na odpadech v letošním roce. Z toho jednoznačně vyplývá, že inteligentní systém třídění odpadu dává smysl provozovat i v budoucnosti.

Celkově mohou zhodnotit, že obec dbá na čistotu veřejného prostranství. Občané tuto starost vyžadují. Rádi se s tímto stavem ztotožňují, někteří dokáží práci technického úseku obce ocenit. Obyvatelé se přičiní i z vlastní iniciativy, individuálně zvednou papírky na chodníku a odhodí do nejbližšího koše nebo se zúčastní organizované úklidové akce.

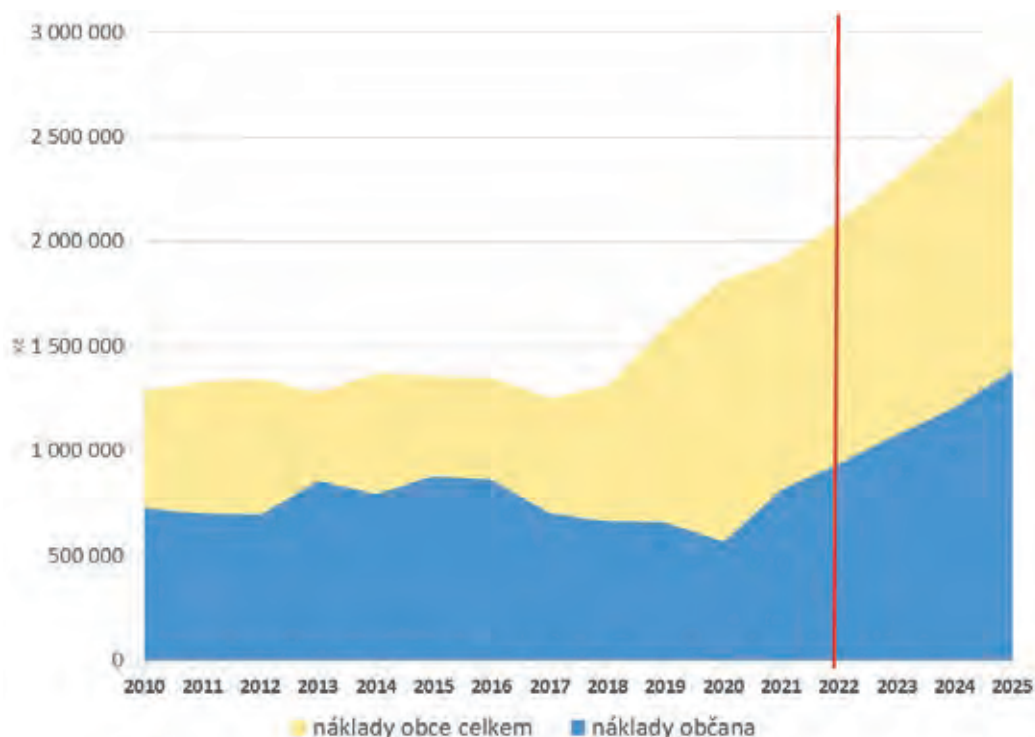
Při této příležitosti je namístě ocenit práci souseda, který neúnavně, již spoustu let, sbírá odpadky kolem Olzy.

Největší vadou na kráse jsou díla, která nám způsobují sprejeři. Individua s kapací na hlavě, která se nedokáží ovládnout. Potřebují světu dokázat, že dělat škodu společnosti je adrenalin, bez kterého nemohou existovat. Podezření na některé typky máme, ale dokud někoho nechytíme při činu, můžeme pouze „umělecké výtvary“ přetírat či mazat, a to pořád dokola.

Robert Borski

Odpadové hospodářství v Hrádku

(bilance nákladů a příjmů – odhad pro rok 2023–2025)

Koho jsme si zvolili, ten za nás rozhodoval, aneb hrádečtí zastupitelé v kostce

Petr Dudys

kontakt:

petr.dudys@bkfoto.cz
+420 724 893 522

důvěrník místní části Grůň, domů č.p.

44, 47, 48, 51, 52, 54, 55, 76, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 92, 123, 146, 151, 174, 275, 298, 387, 478, 491

Aktivity v zastupitelstvu

<i>volební období</i>	<i>funkce</i>
2018 – 2022	radní, člen finančního výboru
2014 – 2018	radní, člen finančního výboru
2010 – 2014	člen finančního výboru

Angažovanost v komunální politice

<i>volební období</i>	<i>získaný mandát</i>
2018 – 2022	zastupitel za SNK Hrádek - náš domov
2014 – 2018	zastupitel za SNK Hrádek - náš domov
2010 – 2014	zastupitel za SNK Hrádek - náš domov

Petr Dudys je hrádeckým rodákem. Historie jeho rodiny v Hrádku sahá dle rodokmenu až do roku 1680. Narodil se v roce 1953. Od roku 1978 je ženatý a se svou ženou Danuší, taktéž rodačkou z Hrádku, bydlí v místní části Záplosti. Společně vychovali 2 děti. Petr celý život pomáhal a chránil u Policie České republiky a většinu této doby ve vedoucí funkci. Od roku 2007 je, jak sám říká, CSSD (celkem spokojený starobní důchodce). Mezi jeho koníčky patří ry-

bařina, je členem českého rybářského svazu v místní organizaci Bystřice. Zde působí od roku 1964. Poslední roky se také věnuje práci se dřevem. Jeho výrobky můžete vidět na různých místech nejen v Hrádku, ale i v okolních obcích. Těší se ze 6 vnoučat – z pěti chlapců a jedné dívky. Jeho mottem a vzkazem pro známé je: „Každý by se měl jednou za čas podívat na sebe a hlavně se dívat za sebe“.

Dana Ciešlarová

kontakt:

dcieslarova@seznam.cz
+420 721 747 954

důvěrník místní části Polyniska, domů č.p.

71, 129, 131, 148, 153, 155, 166, 173, 188, 195, 205, 213, 246, 247, 257, 267, 280, 293, 305, 308, 309, 323, 330, 333, 343, 351, 366, 374, 404, 426, 428, 436, 439, 448, 454, 458, 460, 464, 486, 488

Aktivity v zastupitelstvu

<i>volební období</i>	<i>funkce</i>
2018 – 2022	radní, předsedkyně finančního výboru
2014 – 2018	radní, předsedkyně finančního výboru
2010 – 2014	radní, předsedkyně finančního výboru
2006 – 2010	předsedkyně finančního výboru
2002 – 2006	
1990 – 1994	předsedkyně finanční komise

Angažovanost v komunální politice

<i>volební období</i>	<i>získaný mandát</i>
2018 – 2022	zastupitelka za Coexistencia
2014 – 2018	zastupitelka za Coexistencia
2010 – 2014	zastupitelka za Coexistencia
2006 – 2010	zastupitelka za Coexistencia
2002 – 2006	zastupitelka za Coexistencia
1990 – 1994	zastupitelka za PHČZD

Dana Ciešlarová je hrádeckou rodačkou. Vystudovala polské gymnázium v Českém Těšíně a následně Vysokou školu báňskou v Ostravě, obor Systémové inženýrství.

V roce 1981 začala pracovat v JZD Jablunkov na ekonomickém úseku jako rozborář, následně plánovač. Po transformaci JZD Jablunkov pracovala v jedné z mnoha zemědělských firem – ve společnosti NETIS a. s. jako ekonom. Zde i přes důchodový věk pracuje dodnes.

Před 20 lety ovdověla, s manželem Bronislavem má 3 děti – syna Roberta a Mariana a dceru Urszulu. Těší se z 11 vnuků – 4 chlapců a 7 děvčat.

Mezi její záliby patří cestování, má ráda přírodu a práci na zahradě, luští SUDOKU.

Radost jí dělá setkávání se členy rodiny, a když ji zbývá trochu času na čtení, sáhne po dobré knížce.

Pavel Pilch

kontakt:

pilchp@seznam.cz
+420 725 810 339

důvěrník místní části Kempčice, domů č.p.

1, 2, 89, 56, 72, 97, 99, 100, 118, 122,
169, 182, 183, 200, 202, 217, 321, 342,
458, 471, 513, 517, 528, 537, 540, 541,
542, 547, 555, 551, 559, 560, 561, 562,
565, 566

Aktivity v zastupitelstvu

<i>volební období</i>	<i>funkce</i>
2018 – 2022	radní
2014 – 2018	radní, předseda menšinového výboru
2010 – 2014	radní, předseda menšinového výboru
2006 – 2010	radní, předseda menšinového výboru
2002 – 2006	radní, předseda menšinového výboru
1999 – 2002	místostarosta

Angažovanost v komunální politice

<i>volební období</i>	<i>získaný mandát</i>
2018 – 2022	zastupitel za Coexistentia
2014 – 2018	zastupitel za Coexistentia
2010 – 2014	zastupitel za Coexistentia
2006 – 2010	zastupitel za Coexistentia
2002 – 2006	zastupitel za Coexistentia
1998 – 2002	zastupitel za Coexistentia

Je hrádeckým rodákem. Vystudoval železniční střední školu a od maturity až do současnosti pracuje jako výpravčí v Návsí. Jeho manželka Jana je také místní rodačkou a celý život pracuje jako kuchařka v místní PZŠ. Mají dvě dcery a čtyři vnoučata. Od doby, kdy dcery nastoupily do školky a základní školy, začal Pavel pracovat jako předseda SRPŠ ve školce a následně ve škole. Poté se angažoval v PZKO a osm let byl jeho předsedou. Po celou tuto dobu organizoval bály, festyny a jiné společenské akce. Je členem kabaretu

„My“ a ochotnického divadla při PZKO. Na Běhu Hrádkem již tradičně vaří až 80 litrů guláše. Spolu s místostarostou obnovili tradici stavění máje.

Ve volném čase se věnuje práci kolem domu, na poli a v lese. Rád jezdí na kole, hraje ping-pong a v mládí začínal hrát za obecní klub volejbal.

V současné době nejraději tráví svůj volný čas se svou rodinou a hlavně s vnoučaty.

V pořadí druhý projekt Místní akční plán pro ORP Jablunkov II po čtyřech letech realizace končí

V projektu Místní akční plán pro ORP Jablunkov II, reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009093 (dále MAP II) bylo zapojeno celkem 20 škol a školských zařízení z 12 obcí ORP Jablunkov. Cílem projektu byla podpora zkvalitňování školství a vzdělávání ve spolupráci se všemi aktéry vzdělávání, tzn. pedagogy, vedením škol, neformálními vzdělavateli, rodiči, dětmi, žáky a veřejností. Rozpočet činil více než 11 milionu korun a byl financován z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání MŠMT.

Celkem se podařilo zrealizovat přes 111 jednorázových akcí, 17 dlouhodobých aktivit, 9 celouzemních soutěží a nespočet pravidelných výjezdů škol a školských zařízení do různých vzdělávacích center. Projekt byl zaměřen především na rozvoj matematické a čtenářské gramotnosti, inkluzi, podporu polytechnického vzdělávání, rozvoj občanských kompetencí, kariérového poradenství a financování ve školství. Na rozvíjení těchto oblastí byly vytvořeny pracovní skupiny, jejichž členy byli většinou pedagogové škol Jablunkovska a další odborníci těchto sfér.

Všechny zapojené školy měly možnost pravidelně navštěvovat zážitkové aktivity vedoucí k zájmu a rozvoji polytechnického vzdělávání a dovedností dětí a žáků. Školy volily nejčastěji vzdělávací programy ve Světě techniky v Ostravě, URSUS v Dolní Lomné, Interaktivní učebně biologie v DDM Třinec, Archeoparku v Chotěbuzi, Planetáriu v Ostravě, Hyundai v Nošovicích, Marlence ve Frýdku-Místku, ZOO v Ostravě, Třineckých železárnách, muzeích a jiných.

V projektu fungoval i rodilý mluvčí z Irska, který pravidelně navštěvoval 10 základních škol v území a vyučoval zde anglický jazyk.

V současném moderním školství je kladen důraz zejména na digitalizaci ve vzdělávání, ale zároveň na polytechnické vyučování na školách. Proto byly v rámci fungování pracovní skupiny polytechnika a digitalizace podpořeny pravidelné výjezdy škol a školských za-

řízení do různých vzdělávacích institucí. V lednu 2020 byla spuštěna nyní velmi oblíbená aktivita Malý řemeslník, kdy si děti mateřských škol, pod dohledy lektorů, vyráběly dřevěné hračky v dílnách DDM Jablunkov a tím rozvíjely svou manuální zručnost. Poslední školní rok probíhaly na 14 zainteresovaných školách a školkách kroužky robotiky, které u dětí a žáků rozvíjely základy IT dovedností a programování.

Celkem 17 aktivit vytvořila pracovní skupina pro rozvoj čtenářské gramotnosti. V této oblasti se jako velmi zdařilá opakovaně vyhlašovala soutěž ve čtení uměleckého textu s prvky dramatizace – Karel čte rád aneb... Soutěž byla realizovaná v prezenční formě, později v souvislosti s proticovidovými opatřeními i online a bylo tak podpořeno i zdokonalování v IT technice žáků. Metodická setkání s psychology a jinými odborníky i semináře na různá témata této oblasti pedagogové v území hodnotili pozitivně a přínosná byla i úzká spolupráce s JACKI-knihovnou Jablunkov. Aktivita Hravé čtení s knihovnicí, probíhala souběžně s Malým řemeslníkem a děti zde rozvíjely svou čtenářskou pregramotnost.

Pracovní skupina pro podporu matematické gramotnosti se zaměřila především na podporu aktivit rozvíjející představu o financích žáků základních škol prostřednictvím pravidelně se opakující soutěže Finance hrou. Soutěž byla realizovaná jak v prezenční formě, tak i formou online. Pedagogové byla pozitivně hodnocena pravidelná metodická setkávání k různým tématům v této

oblasti. Velmi úspěšné byly i semináře k dalšímu vzdělávání pedagogů.

Rozvoj inkluzivního vzdělávání a nových příležitostí zařadila pracovní skupina různými komunitně osvětovými setkáváními školských pracovníků s rodiči. Vzdělávání asistentů pedagoga, speciálních pedagogů a pedagogů se realizovala dle potřeb v území. Vedly se pravidelné diskuze, sdílely se informace a předávaly zkušenosti. Rozebíraly se různé kazuistiky k tématům jako je ADHD, autismus, vývojové vady dětí, práce s problémovými žáky, spolupráce školy, rodičů a jiné.

Občanské kompetence se zaměřily na podporu žákovských parlamentů na školách. Jako úspěšný byl hodnocen společný třídní workshop všech žákovských parlamentů, jehož cílem bylo naučit žáky spolupráce, odpovědnosti, sebereflexi, a to prožitkovou formou. V území se velmi osvědčily semináře k rozvoji emočních kompetencí a osobnostního rozvoje. Pravidelně se realizovaly preventivní výchovné projektové dny pro děti mateřských škol, ve spolupráci se složkami Integrovaného výjezdového centra v Jablunkově. Preventivní programy pro žáky probíhaly i on-line formou na různá témata, jako je šikana, porucha příjmu potravy, zdravý životní styl a poskytování první pomoci, ve které byli proškoleni i zájemci pedagogických pracovníků.

Podnikavost a kariérové poradenství byla u žáků podporována návštěvami v podnicích Hyundai, Marlenka a Třineckých železárnách. Probíhaly workshopy

pro žáky 8. a 9. ročníků k výběru školy, rodiče se mohli poradit s pracovníky úřadu práce ohledně správného výběru školy pro své dítě, jak vhodně je připravit na přijímací zkoušky a poptat se i na aktuální situaci trhu práce. Pro kariérové poradce škol, byly připravovány workshopy a školení. Členové pracovní skupiny analyzovali výběry škol žáků 9. tříd dle každoročních dotazníkových šetření a také vytvořili databázi firem spolupracujících se školami.

Pracovní skupina pro financování pravidelně zjišťovala a mapovala vhodné finanční zdroje pro školská zařízení. Poskytovala částečnou podporu škol v poradenství a administrativě správního servisu. Uskutečňovala pravidelná tematická setkávání a semináře pro

vedoucí pracovníky školských zařízení, ekonomy a administrativní pracovníky. V území se vidí potřeba v zavedení fungujícího a stálého systému, který bude veden jako trvalá podpora a pomoc školám nejen od administrativní zátěže.

Od 1. 9. 2022 bude zahájen navazující projekt Místní akční plán pro ORP Jablunkov III. Cílem tohoto projektu bude především vzdělávání pedagogů, vyhodnocování plnění strategických cílů v oblasti vzdělávání v regionu, a především plánování aktivit, které budou následně realizovány od roku 2024.

Veškeré podrobné informace k jednotlivým aktivitám lze najít na webových stránkách projektu www.map.jablunkov.cz a facebookovém profilu projektu www.facebook.com/map.jablunkov

Realizační tým projektu děkuje všem jeho členům a ostatním aktérům v území, že věnují svou energii k rozvoji našich dětí, žáků i nás samotných.

Realizační tým projektu MAP II

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Novinky v knihovně

Bílá voda

Česká současná literatura

Dlouho očekávaný přelomový román o ženách, víře a zlu Bílá Voda. Takto poeticky se jmenuje pustá vesnice skrytá ve stínu pohraničních hor, kam kdysi přicházely zástupy poutníků vyprosit

si pomoc u zázračné sošky Panny Marie. Právě sem o několik století později přijíždí Lena Lagnerová, aby se tu skryla před svou minulostí, která ji přivedla na pokraj sebevraždy. Namísto kláštera s početnou řeholní komunitou tu však najde pouze několik řádových sester, vedených svéráznou řeholnicí Evaristou. Ta přišla do Bílé Vody o poslední zářijové noci roku 1950, kdy komunistický režim zosobněný démonickým páterem Plojharem odvedl v rámci Akce Ř všechny řádové sestry do sběrných klášterů. Mladičká Evarista tehdy dostala na výběr: vrátit se do civilního života, nebo s ostatními sdílet jejich příští osud. Nezaváhala ani na okamžik. Stejně jako všechny řeholnice byla nasazena na nucené práce a vystavena ponižování v komunistickém kriminálu i mučení, aby se vzdala víry v Boha. Marně. Lena však zjistí, že tím Evaristin dramatický příběh pouze začíná, a brzy pochopí, že démoni obcházející minulost bělovodských řeholnic nezmizeli, a navíc jsou součástí i jejího vlastního osudu.

V jeho stínu

Historický román

Londýn, 1845: sirotek Eleonora Beadyová, vychovaná výstředním chirurgem Horacem Croftem, neboť ve smrtící pandemii přišla o rodiče, toho o běžném životě moc neví. Ostatní mladé dámy jsou vychovávány, aby uměly vyšívat a malovat květiny, Nora se zdokonaluje v sešívání otevřených ran a anatomických ilustracích pitevních nálezů. Jsou to časy, kdy ženy čelí drastickým následkům, pokud jsou přistiženy při praktikování medicíny, ale na Croftově soukromé klinice je Nora jeho nejdůvěryhodnější – a ovšem také nejtajnější – asistentkou. A to až do příchodu nového chirurgického rezidenta doktora Daniela Gibsona. Doktor Gibson netuší, že Horácova půvabná, bystrá a tichá mladá schovanka je kvalifikovanější a vynalézavější chirurg než on sám. Aby ochránila doktora Crofta a jeho kliniku před skandálem a naprostým kolapsem, musí se Nora naučit hrát novou a pro ni velmi obtížně přijatelnou roli – roli řádné mladé dámy. Ale i přetvářka má jisté meze. Nora se nedokáže odvrá-

tit a ignorovat utrpení pacientů, i kdyby to znamenalo poskytnout Gibsonovi moc zničit všechno, na čem pracovala. A když je účastna experimentu a objevu, který by navždy mohl změnit obor, ocitne se Nora před neřešitelnou volbou. Má zůstat neviditelná a dovolit mužům kolem sebe, aby si přivlastnili zásluhy za její práci, nebo vystoupit na světlo – i kdyby to mělo znamenat, že zničí sama sebe.

Tajemství zámku Ashmore

Beletrie – romantika

Nový román od autorky úspěšné Dynastie Morlandů se odehrává na samém počátku 20. století v jižní Anglii na svazích malebného údolí řeky Ash, s majestátní budovou zámku, jemuž místní lidé stále ještě říkají hrad a kde sídlí několikátá generace váženého hraběcího rodu Staintonových. Historie rodiny a jejich služebnictva začíná tragickou smrtí lorda Staintona na lovu, po níž se musí ujmout titulu a rodinného majetku nejstarší syn Giles. Zjišťuje, že nezdědí jen majetek, ale i tajemství, která rodinu tíží, a obrovské dluhy. Nezbyvá mu než se bohatě oženit, aby zachránil panství a postaral se o matku a sourozence. V románu, který se čte jedním dechem, nechybí ani romantika a jemný anglický humor. Historické rodinné drama pro fanoušky Panství Downton.

Moje máma Jana Brejchová

Populárně naučná – biografie

Životní příběh jedné z největších českých hereček Jany Brejchové zachycuje její dcera Tereza Brodská. Na základě společných rozhovorů přibližuje filmovou kariéru filmové hvězdy, jež v šedesátých letech zářila též na evropské scéně. Vypráví o spolupráci s filmovými kolegy, kteří byli součástí její profesní kariéry i osobního života. Setkáme se s režiséry Jiřím Krejčíkem či Milošem Formanem a nahlédneme do zákulisí natáčení s umělci jako Pierre Brice nebo Jan Werich. Kniha je neobvykle otevřenou výpovědí o soukromí slavné herečky, o jejích partnerstvích i složitých rodinných vztazích.

Životice: obraz (po)zapomenuté tragédie

Literatura faktu, dějiny

Životice: malá vesnice uprostřed Těšínské Slezska. Po Mnichovu zabrána Polskem, po 1. září 1939 se jako dobyté území stává součástí Říše. Během války zde tudíž panovaly zcela jiné podmínky než v protektorátu. Probíhala tu největší germanizační akce v Evropě. Kdo se nepodvolil, byl vysídlen nebo skončil v lágru. Účast na veřejných popravách byla povinná. Stanný soud zasedal téměř nepřetržitě – často přímo

v bloku smrti nedalekého koncentračního tábora Auschwitz (Osvětim). V atmosféře všudypřítomného strachu se Životičtí snažili vydržet do konce války. Nepodařilo se jim to. V noci ze 4. na 5. srpna 1944 zastřelili partyzáni v místním hostinci tři příslušníky gestapa. Následovalo tragické ráno 6. srpna, během kterého gestapo zavraždilo šestatřicet mužů ze Životic a okolí. Vzhledem k počtu obyvatel patří Životice k nejpoštěnějším obcím na území České republiky. A přece jejich tragédie upadla v zapomnění. Karin Lednická ten příběh znovu přivádí k životu. Kombinuje přepis vyprávění pamětníků a dokumentární část, při níž čerpá z pečlivých rešerší. Text doprovází bohatá obrazová příloha, která podtrhuje autentičnost zaznamenaného.

Máme 28 nových rytířů knihy

V červnu se již tradičně v knihovně uskutečnilo pasování prvňáčků.

Nejprve knihovnu navštívily děti z české školy. Na čtenáře bylo pasováno 21 letošních prvňáčků, mezi nimi byla i jedna dívka z Ukrajiny. Následně došlo i k pasování sedmi dětí z polské školy.

Malí čtenáři museli prokázat, že ovládají celou abecedu, základní dovednost potřebnou ke čtení.

Dnem pasování se stávají z prvňáčků rytíři knihy a odnášejí si s sebou krásnou knížku, pamětní list připomínající tento slavný den a něco sladkého na zub.

Přejeme všem nově pasovaným čtenářům, aby dokázali odložit mobil a mohl se jim tak otevřít svět ukrytý na stránkách knih.

*Petra Borská
knihovnice*

Zabloudilo kachňátko

Co byste dělali, kdybyste našli ve sklepě osamělé a vystrašené písčátko, jako se stalo sousedce Ivetce letošního jara (obrázek níže)? Sousedka nejprve prošla všechny Lyngoviany a ptala se, zda jim káčátko nechybí. Bohužel, nikdo v okolí kachny nechová. Nalezenec tedy zůstane sirotkem. Bude ho třeba vychovat. Ivetce se to povedlo. Drobečkovi, který ji rychle přijal jako náhradní matku, nosila všechno možné, co by mu jen mohlo zachutnat. Nejlepší pochoutky byly čerstvě vyryté žížaly.

Kachna rostla jako z vody. Čvachtání v lavoru doslova milovala. Útočiště hledala u dalších zvířecích mazlíků, pejska Ozzika a černobílého kocoura. Dokázala se k nim přitulit, aby jí v noci nebylo zima.

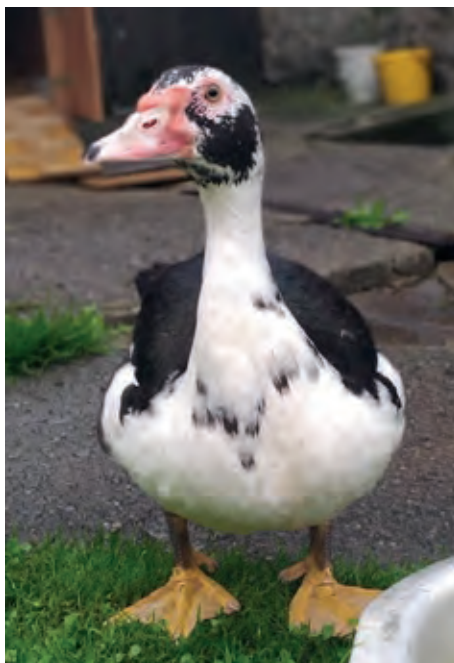
Nedávno jsem kachnu spatřil za cestou v přilehlé zahradě. Skoro pětakilový macek kachny pižmové se kolébavým krokem loudal ke své budce, kterou mu sousedka vyrobila. Dovídám se, že kačer už nemá zvířecí kamarády. Syčí na ně a občas je prožene po zápraží. Dospívá. Zdá se mi, že by už mohl mít porážkovou velikost.

Se špetkou škodolibosti povídám sousedce: „Ivetko, pěkně sis kačičku vykrmila. To bude lahodná vánoční pečínka na červeném zeli.“

„Cože??“ vytřeštila na mě oči překvapená adoptivní matka. „Neexistuje! To je můj domáci miláček!, ten žádné hladové břicho nikdy nenaplní!“

„Pes a kocour spadli z lopatky, chuděry.“ Pomyslel jsem si. „Inu, chovatelství nové doby. Moje mamka má podobného domáciho mazlíka – kohouta Milana. Už 5 let kokrhá a kokrhá.“

Robert Borski

... tematická, jemně upravená říkanka pro děti a pro nás, pamětníky.

Jak to bylo, pohádko?

Zabloudilo kachňátko.
Za zahradou mezi poli,
pípá, pípá, nožky bolí.

Ve vysokém obilí
bude večer za chvíli.
„Povězte mi, bílé ovsy,
kudy vede cesta do vsí?“

„Jen se zeptej ječmene,
snad si na to vzpomene.“
Kachně bloudí mezi poli,
pípá, pípá, nožky bolí.

„Pověz, milý ječmínku,
jak mám najít maminku?“
Ječmen syčí mezi vousy:
„Ptej se pšenic, vzpomenu si!“

Kačka pípá u pšenic,
nevědí však také nic:
„Milé kachně, je nám líto,
ptej se žita, poví ti to!“

Pískle hledá žitné pole,
ale to je dávno holé.
A na suchá strniska,
vítr tiše zapíská.

„Vždyť jsi doma, za chalupou.
Slyšíš? V stáji koně dupou,
kocour ve stodole vrní
a tvá máma za vraty,
zob, zob, zobá bílé zrní
s ostatními kachňaty.“

„Děkuji ti, žitné pole!“
„Pozdravuj tam ve stodole!“
„Koho milé políčko?“
„Zrno i to zrníčko!“

„Ať se ke mně zjara hlásí,
vychovám z nich nové klasy.“
A tak mámu zakrátko,
našlo i to kachňátko.

I doma je co objevovat

Procházka kolem Olzy

Nově naši kluci Lyngovjané zkonstruovali a usadili dvě modřínové lávky. Jednu přes potok na Zamčiskách a druhou přes Olzu do Girova. Vznikl tak nenáročný procházkový okruh Zamčiska – Černá skála – V rohu – Girov – Harcov (občerstvení v hospodě Harcoff). Lehká podzimní procházka krásnými přírodními scenériemi se nikdy neomrzí, co říkáte?

Romantická Pakula

Pozorování krajiny od Bohumína až po slovenskou Malou Fatru je zážitkem pro ty, kteří se dovedou zastavit a naslouchat přírodě. Mám na mysli Pakulu, ty její úžasné podvečery. Vstřebáváte mírný vánek, blahodárné ticho, pozorujete sluníčko, putující za obzor, srnky a zajíce na voňavé louce. Když si k tomu dáte vínečko, anebo se ponoříte do sebe, během rozjímání si své vnitřní rozpoložení posunete o stupínek výš.

Čápům se letos nepodařilo vyvést mladá

I letos čapí pár přiletěl z „teplých krajín“, aby na území naší obce zahnízdil. Jeden z čápů má stejný kroužek jako loni.

Vrátil se tedy domů. Pochází z Polska, z obce Zarzecze (115 km vzdušnou čarou od Hrádku), kde byl v roce 2016 kroužkován. Na fotce je vidět, že samice snesla 3 vejce. Hle, jedno mládě už je na světě.

Z neznámých příčin jsme nemohli obdivovat mladá čápy, jak vylétávají z hnízda. Je to mrzuté, ale nedá se nic dělat. Tak snad za rok.

V regionu Jablunkovska existuje celkem 7 hnízd, které čáp každoročně obsadí. Hrádek - u hlavní cesty, Bystřice – areál Netis, Vendryně – bývalý areál JZD, Návsí – stolařství Křok, Jablunkov – autoservis Bulawa, Jablunkov – bývalý areál ETA, Mosty u Jablunkova – sloup u hřiště. Letos se podařilo odchovat mláďata pouze v Návsí (už 9x po sobě), v Jablunkově u Bulawy a v Mostech u Jablunkova. Mostecká čapí rodinka je nejvýkonnější (30 mláďat vyvedeno od roku 2015).

Robert Borski

Foto: Monika Pszczolková

Co jen to může být?

Měděný oválek s poutkem, polsky psáno Gródek a číslo. Nálezce se mě ptal, co to objevil. Netuším. Napadá mě psí známka z roku 1938 nebo ještě z doby RU monarchie. Co na to pamětníci? Zná někdo, k čemu tyto „jmenovky“ sloužily? Kdo tomu přijde na kloub, bude odměněn.

Robert Borski

Pozor na bolševník Sosnowského!

(polsky barszcz Sosnowskiego, latinsky *Heracleum sosnowskyi*)

V Hrádku se letos (možná už loni) objevila nebezpečná exotická rostlina nebyvalých rozměrů. Jedná se o druh bolševníku, který se na území české republiky objevil poprvé před dvěma lety u Olzy v Návsí. Je velmi podobná bolševníku velkolepému, který je již v širším povědomí veřejnosti. I on je prudce jedovatý, invazivní a téměř nezničitelný.

Bolševník Sosnowského je tedy nový druh naší flory a jak jsme nyní mohli potvrdit, z Návsí se šíří dál po proudu. Bylina pochází z Dagestánu a Zakavkazska. Do našich končin pravděpodobně připutovala v podobě semen nákladní dopravou po rychlostní cestě E 75.

Exemplář u Olzy měří téměř 5 m. Působí až strašidelným dojmem. Stonek dosahuje průměru téměř 10 cm. Jedna maximálně vyvinutá rostlina dokáže vyprodukovat až 100 000 semen, které si uchovávají klíčivost 8 – 12 let.

Čím je bolševník nebezpečný? V dužnině obsahuje fototoxické látky, které jsou aktivovány při slunečním záření a tím pak narušují kůži. Rána připomíná popáleniny a špatně se hojí. V Polsku se v roce 2015 při sečení trávy štávou z bolševníku Sosnowského poleptala

důchodkyně. Rozsah popálenin jí způsobil smrtelné zranění.

Rostlinu jsme se snažili zlikvidovat chemickým postřikem (odbornou firmou). Nakolik se to povedlo, uvidíme v příštím vegetačním období. Myslím, že semena určitě v lokalitě pod Vujtovem přežijí zimu. Uvidíme, jak se jeho populace bude vyvíjet dál.

Robert Borski

Opustil nás vzácný člověk

Stanislav Kupiec

1952–2022

Zastihla nás velmi smutná zpráva. Stanislava Kupiece už v Hrádku nepotkáme, už nebude obohacovat náš komunitní život. Člověk, který hýřil společenskou aktivitou, který se o historii naší obce hluboce zajímal, odešel za svými předky. Je to ztráta pro jeho nejbližší, je to ztráta i pro obec Hrádek.

Se Standou mě pojila touha dozvědět se o lidech, žijících v daleké historii na území našeho katastru co nejvíce informací. Díky jeho zapálení a ochotě sdílet objekt svého zájmu s ostatními, se mezi námi vytvořilo přátelské pouto. Dovolil mi, abych ho poznal z tohoto badatelského úhlu pohledu.

Stanislav Kupiec svému koníčku obětoval kus svého života. Zajímal se o historii svých předků. Kromě toho pátral v archivech katastru nemovitostí, aby objevil, kteří původní obyvatelé v Hrádku žili a kde konkrétně vlastnili pozemky. Snažil se propojit oněch 13 prvotních osadníků se současnou pospolitostí. Vynalezl originální metodu analýzy dat pomocí pozemkových knih. Nebylo možné vytvořit rodovou linii prostřednictvím genealogie, skrze

matriky, protože ty začínaly až o 100 let později. Povedlo se mu to. O tom jste se mohli dozvědět v jeho první knížce.

„Jeho patrioticky vášnivé hledání našich kořenů pozitivně motivovalo nejrozumnější občany napříč generacemi.“

O čem veřejnost nemá tušení, je další, extrémně časově náročné dílo. Stanislav Kupiec digitálně zpracoval kompletní registr veškerých záznamů v jablunkovských matrikách, tj. knihách narození a svateb z let 1671 – 1813, kterých bylo víc jak 25 000 položek.

Bylo to takové nečekané. Standa plánoval napsat druhý díl knihy o Hrádku. Před tím, než onemocněl, často se mnou o tom hovořil. Pilně shromažďoval data. Žel, zůstalo pouze u plánů. Další knihu už Standa o hrádeckých rodech nevytvoří.

Stanislav Kupiec se zasloužil o rozmnožení znalostí o naší obci. Jeho patrioticky vášnivé hledání našich kořenů pozitivně motivovalo nejrozumnější občany napříč generacemi. Kde kdo se začal zajímat o své pra pra pra, o svou „osobní“ historii... Stanislav Kupiec plnými hrstmi, zcela nezištně, rozdával radost z poznání a životní optimismus.

Děkujeme Stanislave, čest Tvoji památce.

Robert Borski

Původ a historie hrádeckých příjmení

10. díl

Jak je známo z knihy o Hrádku, podařilo se nashromáždit a zdokumentovat více jak 800 příjmení obyvatel naší vesnice. Z toho počet příjmení, vyskytující se u trvale bydlících osob v současnosti je mnohem menší – čítá jenom 375 nejrozličnějších názvů. Naprostá většina z nich je původem z regionu Těšínského knížectví. V tabulce naleznete sloupec 1. zmínka. Označuje rok první zmínky tohoto příjmení na Těšínsku a příslušnou obec. Pro přehlednost dodávám informaci, kolik nositelů příjmení žije v současnosti v České republice a kolik z nich má trvalé bydliště v Hrádku. Příjmení v tabulce jsou podbarvena oranžově (ta, která obsahují mapku, jsou vybarvena sytěji), pokud jsou místního původu. V případech, kdy se nepodařilo vypátrat o příjmení bližší informace, jsou příslušné buňky prázdné.

Hrádecká příjmení	četnost		1. zmínka			původ příjmení, význam slova
	Hrádek	ČR	Těšínsko		původní tvar slova	
Rzyman	4	170	1730	Konská	Riman	vzniklo jako označení vyznavače římskokatolického náboženství
Samiec	11	488	1613	Hrádek	Samecz	označení bytosti mužského pohlaví, z toho silný a rázný člověk, také od hebrejských jmen – Samuel, Samson
Samohýl	1	20				z osobního jména Samuel, hebr. Š(é)múél = jméno boží.
Santarius	3	174	1588	Koukolná	Sagittarius	vznik přejmenováním latin. příjmení Sagittarius = střelec.
Satoria	1	76				z osobního jména Saturian, též z názvu květiny satirejky.
Sedláček	1	18074	1580	Frýdek	Sedlaczek	sedláčkem nazýván mladý hospodář, na kterého otec předčasně převedl grunt, aby ho ochránil před válkou
Sekerka	6	406				české příjmení od slova sekera. Přeneseně tesař malého vzrůstu.
Schiller	2	684				ze staroněmeckého „schoalere“ = žák, student
Schneider	6	3280	1871	Lysky	Schneider	německé příjmení - krejčí
Sikora	52	5030	1435	Návsí	Sikora	od obecně známého zpěvného ptáka - sýkorky
Siuda	3	530	1659	Louky	Schuda	siudy = označení nosičů na vodu, také nářečně „siudač“ tj. honit, stíhat, hnát.
Sklenář	1	3998				původní majitel příjmení byl nejspíše výrobce skla.
Skupin	1	108	1618	Guty	Skupien	Ten, kdo nakupuje zboží. Překupník, kupec, obchodník.
Sliž	2	342	1453	Šenov	Slisz	šliž je nářeční název kaprovité ryby mřenky.
Slovák	4	2807				označující člověka z Morav. Slovácka nebo Slovenska.
Smolka	4	2282	1577	Goleszów	Smolka	zdrobnělina slova smola, tj. pryskyřice jehličnatých stromů. Z toho vznikla přezdívka pro pomalého člověka.
Śniegoń	4	160	1654	Guty	Sniegun	z polského śnieg = sníh. Přeneseně bílá osoba jako sníh.
Sobek	1	1392	1331	Těšín	Sobeckh	původně varianta osob. jména Soběslav nebo také řeckého Sebastianus (ctihodný obyvatel města Sebastu).
Squerzi	4	27				italský původ. Patrně od scherzo = vtip, žert. Přeneseně vtipálek.
Staroň	2	79				od slova starý. Pan Starý bylo označení sládka v pivovaru.
Starzyk	6	101	1571	Lazy	Starick	z nářečního slezského „starzik“, tj. dědeček.
Stawarczyk	1	49	1682	Prstná	Stawart-zick	ze staropolského stawarz, tj. budovatel „stawu“ = rybníka
Stebel	8	317	1577	Bystřice	Stebel	z německého „stab“ = tyč. Odvozeně, hubený jako tyčka.

Stodola	3	888	1722	Písek	Stodola	dle hospodářské budovy, kde se skladovalo seno a sláma.
Stonawski	13	332	1577	Hrádek	Stonawsky	vzniklo z míst. jm. Stonawa. Nositel odtud asi pocházel.
Striha	6	13				slovenské příjmení od slova striga tj. čarodějnice
Stroka	1	43				podle ptáka straky. Člověk pestrý, hlučný, nenechavý
Stryja	8	249	1621	Bystřice	Stryga	2 varianty. První podle „striga“ = čarodějnice, druhá podle „stryj“ = bratr otce neboli strýc.
Suchy	1	12				z přídavného jm. suchý. Přenes. nazýván hubený člověk.
Surzyn	2	21				z přídavného jm. szury = křivý, přeneseně šilhavý
Suszka	7	224	1577	Guty	Suska	z těšínského nářečí „suszka“, tj. uschlý stojící strom.
Szczuka	4	71	1722	Cisownica	Szczuka	ze staropolského szczuka, tj. szczupak, česky ryba štika

▼ Samiec

▼ Sekerka

▼ Schneider

▼ Sikora

▼ Starzyk

▼ Stebel

▼ Stonawski

▼ Striha

▼ Stryja

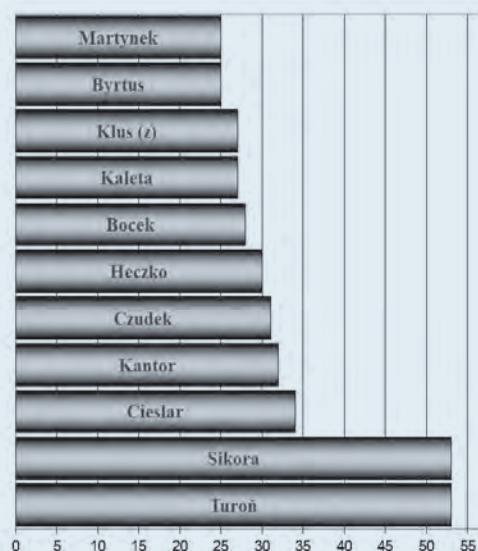
▼ Suszka

Sikora dohonil Turoně

Nejrůznějších příjmení je v Hrádku 391. Mezi nimi dlouhá léta vysoce dominoval Turoň. Jak říkáme my „Tustelanie“: Byl Turoň, pak dlógo, dlógo nic a potym Sikora a ostatní. Nyní se situace radikálně změnila ve prospěch Sikorů, nejrozšířenějšího příjmení v regionu. V kombinaci úmrtí – narození, přistěhování – vystěhování mají Sikorovi lepší skóre, a tak Turoně dohnali. Ale prozatím nepředehnali. Je to 53 na 53. V grafu jsou i další převládající hrádecká příjmení.

Robert Borski

Výlet rodičů s dětmi

Tak jsme se dočkali a jede se na výlet. Hlavně nezmeškat vlak a pak pěšky k hotelu Grůň v Mostech u Jablunkova. Tam začaly úkoly pro malé i „velké“ průzkumníky. Nejdříve si vyrobili kšiltovku a pak hurá na bobovou dráhu.

Vybaveni lupou a sešitem se vydali na Studeničné a zvládli splnit úkoly na 6 stanovištích a získat poznatky o lesní zvěři, stromech, životě mravenců...

Na Studeničném se děti mohly pochlubit nasbíranými razítky za splněné úkoly a pochutnat si na opečených špekáčcích.

Děkujeme za hezký den!

Lada Bojková

Rozloučení s předškoláky

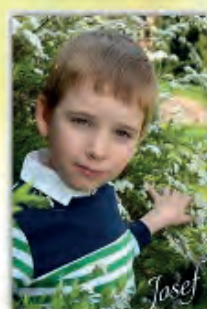
21. června jsme se v odpoledních hodinách v Centru volného času rozloučili s dětmi, které právě poprvé usedly do školních lavic. Děti si pro své rodiče ve spolupráci s paní učitelkami připravily krátké vystoupení, zhlédli jsme prezentaci fotografií a budoucí žáci přednesli slavnostní slib předškoláka. Rodiče poté zajistili překvapení v podobě vystoupení tanečnic flamenco, výborné občerstvení a program pro děti.

Děkujeme všem rodičům za velmi milou a ochotnou spolupráci!

Irena Labajová

HOLA, HOLA, ŠKOLA VOLÁ

Mateřská škola Hrádek
2021/22

Evakuační cvičení s hasiči

Hoří! Naštěstí jen "jako". Vyzkoušeli jsme si rychlé opuštění budovy v případě požáru. Hrádečtí hasiči nám pak předvedli transport raněného na nosítkách, záchranu kočky ze stromu a na závěr si děti mohly vyzkoušet práci s ruční stříkačkou. Ale byla to fuška!

Školní výlet do Archeoparku v Chotěbuzi-Podoboře

Jak žili Slované? V čem bydleli, jak se stravovali? Střílet z luku musely umět i děti. Vše jsme si vyzkoušeli, prohlédli. Také jsme si hráli na archeology, kteří hledají důkazy o pradávném životě. Psali jsme na tabulky hlaholicí. Dnes se nám teda žije jednodušeji a pohodlněji, za to jsme rádi!

Výstava Není včela jako včela - Muzeum Třineckých železáren a města Třince

Čtvrťáci a pátáci se v přírodovědě učili mimo jiné také o hmyzu, proto jsme využili výstavu v muzeu na téma včely. Film o životě včel nám ukázal jejich život velmi zblízka. Nakoukli

jsme také do úlu, podívali jsme se, jak vypadají včelařské nástroje, vyplnili pracovní listy. A o včelích produktech už toho taky víme mnohem více. A co nevíme, hledáme s pomocí tabletů, které využíváme ve všech předmětech ve vyučování. Už to umíme všichni - od prvňáčků po pátáky.

Návštěva sběrného dvora SMOLO

Po dlouhém očekávání jsme se dostali na prohlídku sběrného dvora a třídící linky v Oldřichovicích. Velmi děkujeme Kateřině Cencialové za skvělou prohlídku a výklad o odpadech, jejich třídění a zpracování za plného provozu. Děti si vyzkoušely vylézt i na kontejner /velikánský zážitek/. Děkujeme také panu Pezdovi / našemu tatínkovi/, který se postaral o vyzkoušení si pomyslného řízení nakládacího auta /další velikánský zážitek/. Děti si všechno mohly očichat a osahat. Byly velmi nadšené, a co je nejdůležitější, začaly se na třídění odpadů dívat jinýma očima.

Jsme zahradníci!

V areálu zahrady máme skleník! Tak rychle sehnat sazenice, všechno zasadit, pak se starat o naše výpěstky a těšit se na plody. Nejdříve jsme sklídili nádherný salát, který pak ochutnaly všechny děti ve školní jídelně. Ted' už zrají rajčata, dorůstají okurky a melouny.

V příští sezóně obsadíme i vyvýšené záhony, už se těšíme na další úspěchy! Jsme malí, ale šikovní zahradníci!

Šárka Honusová

Zahradničit bude i polská škola

Také děti z PSP Gródek si v následující sezoně budou moci vyzkoušet, jak pěstovat nejrůznější plodiny. Podobný skleník, který od jara slouží české škole, byl koncem léta nainstalován i na pozemku PZŠ.

Milí zahradníci obou škol, přejeme vám, ať vás zahradničení těší. Nechť příroda vaši péči napřesrok odmění plnými mísami dobrot, na kterých si společně pochutnáte.

VG

▲ Skleník v areálu PZŠ

Den dětí

V rámci obecního dne dětí bylo jedno stanoviště i u české základní školy. Letos jsme to pojali trošku pohádkově. Tématem byla Rebelka, pohádka o mladé princezně Meridě. Oblékli jsme kilty a šaty, napnuli tětiny a kolem pasu si upnuli toulec s šípy. Děti byly překvapivě zdatné ve střelbě na terč, z čehož jsme měli velkou radost a mohli tak odměnit úplně všechny.

Radovánky

Po minulém roce, kdy jsme se rozhodli udělat netradiční radovánky pro děti, se letos podařilo udělat radovánky i s dětmi. Mohli jsme tedy po delší pauze vidět, jak jsou naše děti šikovné. Sluníčko svítilo, všichni se bavili. Jídla a pití bylo dostatek a tak se radovali i dospělí. Příjemnou atmosféru dokreslila hudba, na kterou si všichni na chvíli trsli.

Tyto radovánky byly skvělou ukázkou, jak ochotné rodiče mají děti z naší školy. Za pomoc s organizací, přípravou, úklidem a vlastně se vším co se týká radovánek, bych Vám moc rád poděkoval - děkuji.

Jakub Rusnok

Česká škola nabízí odběr obědů

Vážení strážníci,

od 1. 9. 2022 jsou pro vás obědy připravovány v ZŠ a MŠ Hrádek 144 (česká základní škola). Pokud máte zájem od nás obědy odebírat, kontaktujte prosím jídelnu na tel. 731 586 060, případně školu na e-mailu: barevnaskolahradek@email.cz.

**Cena jednoho oběda bude od 1. září 2022 88 Kč.
Poplatek za rozvoz obědů stanovila Obec Hrádek – 10 Kč**

Odběr obědů mohou nově využít i občané, kteří nejsou v důchodovém věku, např. maminky na MD.
V tomto případě platí podmínka osobního vyzvednutí pokrmu.
Rozvoz obědů obcí je dostupný pouze pro seniory.

Šárka Honusová
ředitelka školy

Przedszkole „Ekoludki” Gródek 2021–2022

Rok szkolny w przedszkolu powoli dobiegł końca a dla części najstarszych dzieci nadszedł czas pożegnania z przedszkolem, koleżankami i kolegami, z którymi mogli bawić się codziennie. Swoją pierwszy etap edukacji ukończyła liczna grupa

starszaków, dziesięcioro dzieci stanie się uczniami pierwszej klasy szkoły podstawowej z polskim językiem nauczania w Gródku. Życzymy im wiele sukcesów i powodzenia w szkole.

Vanda Konderlová

Dzień Dziecka

Nadszedł wyczekiwany przez wszystkich dzieci dzień – 1 czerwca. W tym roku uczniowie swoje święto spędzili w... szkole. Zaopatrzeni w śpiwory, karimaty, poduszki i plecaki pełne smaczków zamiast opuszczać szkołę, przekroczyli jej progi, żeby mile spędzić całą noc w towarzystwie swoich rówieśników. Zanim jednak wszyscy położyli się spać, cała ekipa wyruszyła na pieszą wycieczkę pod dzwonnice św. Izydora. Nie zabrakło również pieczenia kiełbsek nad ogniskiem, zabaw na świeżym powietrzu, piżamowej dyskoteki a na sam koniec seansu filmowego. Świetną zabawę zwińczyło wspólne czwartkowe śniadanie.

Alicja Trybuś

Przywitał nas słoneczny Štramberk

Środę 22. 6. przeznaczono do zrealizowania wycieczki szkolnej. Naszym celem było malownicze miasteczko Štramberk, gdzie zwiedziliśmy jaskinię Šipka i zapoznaliśmy się z jej obywatelem Bertikiem, wysłuchaliśmy ciekawego wykładu w Muzeum Zdeňka Buriana oraz pokonaliśmy 166 schodów, by

wyjść na Trůbę, skąd podziwialiśmy widoki do szerokiej okolicy. Potem poszliśmy do piekarni upiec smaczne uszy. Ostatnim przystankiem naszej wyprawy była mini ZOO ze zwierzętami egzotycznymi. Pogoda nam dopisała i już teraz cieszymy się na następną wspólną przygodę!

Macierz Szkolna w Gródku ma sto lat

Koło Macierzy Szkolnej w Gródku powstało w 1922 roku. Jego pierwszym przewodniczącym był Adam Pilch.

W ramach Koła działał również chór mieszany Macierzy Szkolnej „Lutnia”. Jego dyrygentami w okresie międzywojennym byli Karol Pniok, Jerzy Samiec, Emil Eisenberg, Wiktor Kubica i Franciszek Kupka. W szkole działała dwa dni w tygodniu biblioteka Macierzy, która liczyła 619 tomów. Koło było aktywne na wielu płaszczyznach, zbierało m.in. środki na budowę własnego polskiego przedszkola. Kamień węgielny pod jego budowę położono 17 września 1930 roku, zaś do jego otwarcia doszło w sierpniu 1931 roku.

Prace Macierzy sparaliżowała II wojna światowa. W czasie jej trwania majątki organizacji skonfiskowano, bibliotekę spalono, pomoce naukowe zniszczono. Wielu czołowych działaczy i członków straciło życie.

W czasie wojny w budynku Macierzy Szkolnej (dzisiejszego polskojęzycznego przedszkola) umieszczone było niemieckie przedszkole oraz Urząd Gminy. W latach 1945-1948 budynek był siedzibą Rady Narodowej oraz straży granicznej. Polskie przedszkole otwarto po

usiłownych staraniach w 1948 roku, jednak cały parter odzyskano dopiero po wyprowadzeniu się straży granicznej w roku 1951. Miejskowa Rada Narodowa zajmowała lokale na pietrze do roku 1957.

Po zakończeniu wojny podjęto próby rekatywacji Macierzy, jednak ówczesne władze nie wyraziły na to zgody i zahamowały jej działalność. Role Macierzy Szkolnej przejęły tworzące się przy szkołach i przedszkolach Stowarzyszenia Rodziców i Przyjaciół Szkoły (SRPSz).

Zadaniem SRPSz było działanie na rzecz szkoły i przedszkola. To właśnie dzia-

łacie gródeckiego SRPSz przygotowały w 1945 roku zdewastowaną szkołę do stanu używalności, pomagali przy wszelakich przeróbkach i remontach generalnych (w ramach tzw. Akcji Z), współorganizowali wraz z dyrekcjami imprezy szkolne i pozaszkolne.

Do oficjalnego wznowienia działalności przedwojennej Macierzy Szkolnej doszło dopiero w 1991 roku. Od wtedy działa prężnie i nawiązuje do celów sprzed lat, które głoszą wspieranie polskojęzycznych placówek edukacyjnych w gminie. Aktualnym prezesem Koła jest Jakub Kawulok, wiceprezesem Krystyna Kałużec.

Magdalena Ćmiel

(Tekst powstał na podstawie informacji zawartych w biuletynie „100 lat budynku PSP w Gródku”)

Festyn Ogrodowy

W piękny, słoneczny, czerwcowy dzień, po dwuletniej przerwie, odbył się Festyn Ogrodowy.

Rodzice i dziadkowie pękali z dumy, oglądając ciekawy program przygotowany przez nauczycielki, a wspaniale wykonany przez dzieci. Niejednemu widzowi się ze wzruszenia łezka w oku zakręciła. To upewniło wszystkich w przekonaniu, jak wyjątkową imprezą jest Festyn, na którym wspólnie bawią się trzy generacje. Dziękujemy wszystkim za organizację!

Ewa Ryłko

Dzień Dziecka: Biedronki i Pszczółki

Grupa Biedronek pojechała świętować Międzynarodowy Dzień Dziecka do Bystrzycy. Wychowawcy Domu Dzieci i Młodzieży przygotowali dla dzieciaków w parku PZKO wiele współzawodnictw, konkursów sprawności, zadań oraz wyzwań, za których wykonanie dzieci oczywiście otrzymały fajne nagrody. Bardzo się nam podobało!

Z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka czekały na dzieci z klasy Pszczółek współzawodnictwa na temat „dzieci świata”. Były gry i zabawy, tańce, hulańce a na koniec prezenty!

Ohlédnutí za pomocí Mikulčicím

Se souhlasem vedení obce Hrádek, vyjela sedmičlenná parta hasičů v brzkých ranních hodinách 13. 7. 2021 na pomoc postižené obci Mikulčice, která byla 24. 6. 2021 zasažena tornádem. Mikulčice jsme si vybrali z toho důvodu, že mají podobný počet obyvatel jako Hrádek.

Po telefonické dohodě s paní Talajkovou, referentkou obce Mikulčice, jsme byli přiděleni k rodině Hrdinových, která využila naši pomoc hlavně pro úklid kolem domu, řezání spadlého dřeva a převoz latí a lešení. Byli moc rádi a my jsme jim pomohli částečně zapomenout na nelehké týdny, které prožili.

Manželé Hrdinovi s otcem a dětmi bohužel neměli dostatek finančních prostředků na obnovu rodinného domku. Nebýt přátel a známých, nemají nic. V době naší pomoci nedostali peníze z žádné veřejné sbírky, proto jsme za nás předali alespoň malý finanční příspěvek na chod domácnosti.

Z dojemných rozhovorů jsme se dozvěděli, jak vypadaly chvíle katastrofy: „Obloha se zatáhla a vytvořily se pásy deště s kroupami velikosti 3 cm, majitel se snažil přikrýt skla aut dekami. Najednou se ozvalo hlasité hučení a praskání, začaly lítat folie, pak velké předměty a během pár vteřin tornádo zničilo okolí domu, vzrost-

lé stromy, ploty a odneslo střechu domu.“ Dále popisovali nelehký život mikulčických obyvatel po živelní pohromě, ale zároveň solidaritu všech lidí, studentů, důchodců, kteří přijeli na pomoc po záchranných složkách IZS.

Chtěli bychom všem občanům Hrádku poděkovat za nezištnou pomoc, ať už na místě nebo zasláním finančních prostředků na transparentní účty.

V neposlední řadě vedení obce za možnost využití hasičského auta, technických prostředků, motorových pil a za finanční pomoc, kterou poslala do Mikulčic ještě před naším příjezdem.

Věřte, že obyvatelé Mikulčic a dalších zasažených obcí byli za každou pomoc vděční.

Tým hasičů Hrádek

Fotoohlédnutí

Akce se nám konečně rozjely!

Po dlouhé, předlouhé covidové pauze letos máme neomezenou možnost pořádat kulturní a sportovní akce. Pár už jich máme za sebou. Kde všude jsme měli možnost setkat se?

Uklidili jsme Hrádek

Vsobotu 23. dubna se hrádecké přírodě vsutku ulevilo. Uklidili jsme Hrádek. Díky velkému počtu velkých i malých dobrovolníků se podařilo vysbírat mnoho odpadků,

zejména kolem Olzy, turistických cest i centra obce. Akce se zúčastnili i Ukrajinci, žijící v Hrádku. Připravili pro všechny velmi chutný boršč a další speciality ukrajinské kuchyně.

Běh Hrádkem

30. dubna se na startovní metu u PZKO postavily desítky sportovců. 26. ročník Běhu Hrádkem provázelo slunečné počasí a dobrá nálada. Nechyběla tradiční výborná zelňačka od členů PZKO.

Den pro muže

„I muži mají své dny“... Den pro muže z Hrádku připadl na sobotu 14. května. Sešli se v Girově, aby si společně zasoutěžili v chlapeckých disciplínách, posilili se kusem pořádného masa a okoštovali navzájem tekuté výpěstky z vlastních zahrádek. V lukostřelbě, střelbě ze vzduchovky a shazování plechovek nejvíce bodů nasbíral a Mužem Hrádku roku 2022 se tak stal Marian Ciešlar. Gratulujeme! Originální putovní „pohár“ v podobě krtečka můžeme od jara obdivovat ve vestibulu OÚ. :)

Festival pro ženy

O týden později, 21. května, došla řada i na hrádecké dámy. Na Festivalu pro ženy měly na výběr z celkem 20 aktivit z oblasti sportu, gastronomie, vzdělávání a kreativity. Letos poprvé jsme obsadily celý areál CVČ: oba sály, muzeum, oázu klidu i stodolu. A veselily jsme se od snídaně až po večeři. Nechyběl „bar“, tombola, DJ a večerní program. Velké díky patří dobrovolným spoluorganizátorkám – Andree Brózdové, Michaelce Heczkové, Lence Pezdové a Veronice Pindorové.

▲ Výborná snídaně od Café Maroszek

▲ Výroba sushi byla zábavná

▲ Vyzkoušely jsme si i pečení rumových perníčků

▼ Kruhový trénink

▲ Oáza klidu...

▲ Šéfkuchař z hostince Harcoff předvedl, jak grilovat rybu

Letní kino

Sobotní večer 30. července jsme ve spolupráci s kinem Mír Jablunkov promítli pod Wiatou film Prezidentka. Na jediné letošní Letní kino v naší obci dorazilo i přes silnou nepřízeň počasí téměř 60 diváků. Nechyběl popcorn od Pavla Turoně a hamburgery z kuchyně manželů Sztefkových.

Slavnosti Belka

Slavnosti Belka se letos netradičně odehrály v areálu TJ Sokol. V sobotu 13. srpna dorazilo pobavit hrádecké publikum několik interpretů české populární hudby. Zábavu svým bezprostředním projevem rozjel Franta Uher z Lanžhota, kterého na pódiu vystřídala kapela Prague Queen – World Tribute Band. Nezapomenutelné skladby Freddieho Mercuryho ve věrohodném podání revivalu rozproudily krev nejednoho účastníka... :)

Závěr živého vystoupení patřil formaci ATMO music. Děkujeme lidem z PZKO, Klubu seniorů, TJ Sokolu a hasičům za spolupráci při organizování akce.

Text: VG, RB

Foto: Robert Borski,

Festival pro ženy: Veronika Borská

Jubileuszowy Mundial wygrali piłkarze PZKO

Triumfatorami jubileuszowego Mundialu, któremu w tym roku stuknęła czterdziestka, zostali piłkarze PZKO Gródek. W starciu finałowym pokonali nawiejską drużynę FC Kos.

Rozgrywany na boisku w Girowie turniej w piłce nożnej należy do najstarszych imprez sportowych na naszym terenie. Tegorocznymi triumfatorami zostali piłkarze PZKO Gródek. Po tym, jak wyszli z grupy, w półfinałach wyeliminowali Szachtora a w meczu o pierwsze miejsce uporali się z Kosem. Z trzeciego miejsca cieszyli się zawodnicy Szachtora, którzy pokonali Suszynkę. Królem strzelców został Denis Nieslanik, zdobywca sześciu goli.

Ostateczna kolejność:

1. PZKO, 2. Kos, 3. Šachtor, 4. Suszynka, 5. Maryna, 6. Caffé, 7. Ibrahim, 8. Gabryś.

Roman Baselides

A co bude dál?

Do konce roku 2022 nás čeká ještě několik akcí. Srdečně vás na ně, milí občané, zveme!

Kalendář akcí v roce 2022 v obci Hrádek

Spartakiáda spolků	17. září	14:00	areál TJ Sokol Hrádek	Obec Hrádek	veřejnost
Vítání občanů	20. září	16:00	Centrum volného času	Obec Hrádek	rodiče a děti
Setkání s jubilanty	25. října	16:00	Centrum volného času	Obec Hrádek	jubilanti
Lampionový průvod	28. října	17:30	areál TJ Sokol Hrádek	TJ Sokol a Hrádátka	veřejnost
Alej života	5. listopadu	14:00	místní část Haže	Obec Hrádek	rodiny s dětmi
Setkání s novými občany	8. listopadu	16:00	zasedací místnost OÚ	Obec Hrádek	noví občané
Alej dobra	17. listopadu	11:00	u zvoníčky sv. Izidora	manželé Rychtárkovi	veřejnost
Tlוצyni kapusty	19. listopadu	19:00	budova PZKO	PZKO Hrádek	veřejnost
Výstava ručních prací	19. listopadu		Centrum volného času	Klub maminek	veřejnost
Adventní koncert	27. listopadu	17:00	modlitebna CB	Církev bratrská	veřejnost
Obecní Mikuláš	5. prosince	17:00	u budovy OÚ	Obec Hrádek	rodiny s dětmi

Svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu

22. října

Mladí hasiči

Bude tomu více než rok, co vznikla a záhy se zrealizovala myšlenka založit základnu mladých hasičů v Hrádku. Vize byla jasná – dát dětem možnost, jak trávit svůj volný čas zábavně, v dobrém kolektivu a zároveň je učit a trénovat pro případnou budoucí službu u jednotky požární ochrany. Tuto výzvu jsme přijali já - Tobiáš Branc a Adam Bocek, jako vedoucí mladých hasičů.

Po prvním náborovém tréninku nám bylo jasné, že o „hasičinu“ u dětí z Hrádku je velký zájem. Od posledních letních dní až do zimy jsme trénovali každý týden na našem fotbalovém hřišti. Tréninky byly zaměřené především na fyzickou zdatnost a základy požárního sportu.

Začátkem zimy jsme tréninky přesunuli do tělocvičny v polské škole, kde jsme do programu mimo již zmíněnou fyzickou přípravu a požární sport zahrnuli také základy zdravotní péče a vytváření modelových situací ze světa hasičů a integrovaného záchranného systému. Pro sezónu 2022 naše základna mladých hasičů měla 23 členů, kteří celou zimu pilně trénovali, a proto jsme se jako vedoucí mládeže rozhodli, že se již zúčastníme prvních soutěží v požárním útoku.

V okolních obcích se hasiči, a to hlavně ti mladí, stávají velmi populárními a těší se z velké podpory jak ze strany zastupitelstva obce, tak ze strany občanů. Když jsme 25. 6. přijeli na naši první pohárovou soutěž do Bocanovic, okolní hasičské sbory nás vřele přijaly mezi sebe a dostali jsme od nich cenné rady i pomocnou ruku.

Dnes se pravidelně zúčastňujeme pohárových soutěží v našem okrese a to v kategoriích mladší žáci, starší žáci, dorost a těšíme se z prvních úspěchů a obrovských pokroků, které na soutěžích předvádíme. Věřím, že za to vděčíme pravidelným a poctivým tréninkům - vždy v pátky od 17:00 do 19:00. Naším dalším cílem je pokračovat, zlepšovat se a vychovávat dobré hasiče a mladé lidi.

Během sezóny se k nám připojilo pár dalších členů, a tak se můžeme radovat z opravdu početné základny šikovných mladých hasičů. I přesto zveme na trénink další děti, které by se jednou chtěly stát hasiči nebo klidně i hasičkami, mají chuť pomáhat druhým a rády si zaspoutují.

Na závěr chci poděkovat kolegům a kamarádům hasičům z našeho sboru, kteří se aktivně zapojují a pomáhají s příkladným vedením mládeže, bez nich by to nešlo.

Za SDH Hrádek – Tobiáš Branc

Alvarez 2021 – tábor otců s dětmi

V létě minulého roku proběhl už čtrnáctý ročník tábora otců s dětmi Alvarez. Tento tábor, kde se setkala deset otců a dvacet osm dětí, měl zázemí na louce pod Suszynkou, tak jako i v minulých letech. Tématem letošního ročníku bylo Nebe.

Tento čtyřdenní tábor započal ve čtvrtek odpoledne, kdy se stavěly stany a večer se každý představil vtípem nebo básní. Pak jsme se rozdělili do čtyř týmů, ve kterých jsme po celou dobu proti sobě soutěžili. Tento den jsme zakončili pohodovým zpěvem u táboráku.

Pátek děti odstartovaly malováním na plátěné tašky, na které se i navzájem podepisovaly. Dopoledne jsme se vydali směr Bystřice-Koliba. Cestou jsme plnili různé úkoly a tatínci si připravili krátké příběhy, ve kterých jsme našli vždy jednu z několika dobrých lidských vlastností. Na Kolibě nás čekaly skvělé pizzy. Zahráli jsme si přehazovanou v týmech a vydali se podívat na nedalekou bylinkovou zahrádku. Malé děti dokonce objevily žabky, ze kterých byly velice nadšené a chtěly si je vzít s sebou. Samozřejmě jsme jim to rozmluvili. Pak následovala cesta zpět do našeho tábořiště, kde jsme udělali táborák. Večer proběhla přednáška s pozorováním noční oblohy jednoho z našich tatínků Marka Szucsze, který je výborným amatérským astronomem. Tuto přednášku navštívilo i několik lidí z naší obce. Marek s sebou vzal profesionální dalekohled-teleskop, díky kterému jsme mohli vidět i vzdálené hvězdy, krátery na Měsíci, planetu Venuši a její měsíce. Také již víme, kde je Andromeda a Polárka.

V sobotu jsme zůstali v tábořišti, kde jsme hráli různé hry. Také jsme vyráběli kosmické lodě, které jsme pouštěli po potůčku, ve kterém se někteří odváží a otužilí i vykoukali. Dalším úkolem pro děti bylo postavit své vlastní planety z toho, co dal les. Moc se jim to povedlo. Den jsme zakončili společným hledáním pokladu. V neděli už od rána jsme se balili a loučili.

Celý tábor se velice vydařil a my mohli navázat nová přátelství a ta stará posílit.

Text a foto: Daniel Szotkowski

Lego tábor

Církev bratrská

Pondělní ráno jsme plní nadšení zahájili příměstský „námořnický“ LEGO tábor. Přijíždějící děti se dostavily většinou s úsměvem na rtech, ale našli se i takoví, kteří přišli trochu znudění a s očekáváním, co se bude v následujících pěti dnech dít.

Nejdříve jsme se vzájemně představili, a jakmile se na hodinách objevilo 8:30, naše hlavní vedoucí, teta Renia, nás přivítala a seznámila s pravidly a průběhem celého tábora. Následovaly písničky a modlitby doprovázené dětmi z pěveckého uskupení Brouci za vydatné pomoci všech vedoucích. Ještě rozdělit do skupinek a dobrodružná plavba na ostrovy může konečně začít!

První zastávka byla na ostrově pravdy. Na něm jsme se vždy dozvěděli něco zajímavého z Bible, a jak tyto poznatky aplikovat v běžném životě. V pořadí druhý byl ostrov zábavy, na kterém jsme celou dobu hráli hry. Nejvíce se děti asi těšily na ostrov Lega, kdy se mohly u stavebnic vyřádit podle vlastní fantazie. Velmi populární byl také ostrov pokladů - workshopy, během nichž si každý mohl něco vyrobit - ať už na památku domů, nebo třeba nealkoholický mojito drink ke konzumaci přímo na místě.

Na to, aby plavba po jednotlivých ostrovech probíhala hladce, dohlížela celou dobu posádka zkušených vedoucích. Piráti ani žraloci tak neměli šanci! Nesmíme zapomenout ani na naše úžasné kuchaře, kteří nám celý den vařili samé námořnické pochoutky. Pluli jsme každý den plnou parou vpřed a společně strávený čas nám utíkal velmi rychle. Některé děti se odpoledne domů už těšily, jiné by nejradši zůstaly i přes noc.

Myslím si, že se nám tábor opět velmi vydařil. Jsem pyšná na všechny účastníky a moc děkuji všem vedoucím a kuchařům. Během celé plavby jsme byli jednotný tým plný super lidí, kteří ví, koho mají následovat a kam chtějí doplnout. Snad se nám podařilo správně nasměrovat i děti. Velký dík patří také obci Hrádek za finanční podporu a místní církvi za poskytnuté prostory. Tak ahoj příště!!

Renata Folwarczná

LEGO „námořnický“ tábor očima dětí

Na loďku jsme nasedli, možná bychom i rádi zase vysedli, Ale vedoucí nás překvapili, jak moc jsme se pobavili. Nakonec naše tváře znuděné byly vedoucími spasené.

Po ranním protažení tělíček, přišel čas písniček. Hezky jsme si zazpívali, Pána Boha vychválili a táborovou hymnu se naučili.

Zahájení naší plavby začalo učením Boží pravdy.

Taky táborovka nás neminula a mile všechny překvapila.

Lego jsme si vybrali a začali stavět, všechny nás to bavilo a šlo nám to hravě.

Kuchař Honza se svou partou dobré jídlo chystali, o naše břicha ukručená se tak dobře starali.

Přišel čas i na workshopy, bylo toho dost, pak byl čas jít do chalupy, vedoucími pro radost.

Ale..., naši milí vedoucí byli všichni skvělí. A teď všichni poslouvejte, co jim chceme říct: DĚKUJEME!!!

A co zbývá na závěr? Snad rozloučit se našim známým pozdravem AHOOJ!!!

Klub seniorů

Konec roku oslavili hrádečtí senioři tradičně v přírodě

Jak už je zvykem, senioři oslavovali konec roku v přírodě v lomu Žarnovka. Mladší už v předstihu nasbírali v lese dřevo a připravili na ohniště. Sešli jsme se před polednem, účast byla něco slabší, přšlo a mrholilo. Je tam přístřešek, takže nám počasí oslavu nepřekazilo a nakonec se umoudřilo. Zasedli jsme u ohniště, kde se besedovalo o tom, co se nám povedlo a v čem nás covid v minulém roce omezil.

Z těch vydařených akcí to byl určitě zájezd na Dolní Moravu, bowling u Maryny v Bocanovicích.

Velice se líbila oslava Dne seniorů a 10. výročí vzniku Klubu. Oslava se konala na chatě Hrádek. Paní Rychtářková nám se svým týmem připravila slavnostní tabuli se vším, co k tomu patří. Byla slavnostně vyzdobená jídelna, vše vonělo levandulí. Oběd byl výborný - s přípitkem, zákuskem a kávou. Za to moc děkujeme. Těch menších akcí bylo také dost.

Odpoledne u ohně bylo družné, při láhvi šampaňského a ochutnávce dobrot, které připravily naše seniorky. Na závěr jsme si popřáli štěstí, zdraví v novém roce a to přejeme i teď všem spoluobčanům Hrádku.

W/K

Hrádecká osobnost

Otázky pro pastora Josefa Sliže

Působíte již už druhým rokem pastorem Sboru Církve bratrské v Hrádku. Vrátil jste se do svého mateřského sboru. Jak byste v několika větách popsal všechna vaše působiště v roli pastora?

Těsně po maturitě, v 19 letech jsem se přihlásil na dálkovou biblickou školu do Polska. Tehdy jsem ještě netušil, že bych mohl být někdy pastorem sboru.

Po 37 letech od tohoto rozhodnutí, jsem byl 13. 10. 2019 instalován – uveden do služby pastora ve sboru v Hrádku. Mezi roky 88 - 95 jsem působil jako laický kazatel (při svém civilním zaměstnání) ve stanici hrádeckého sboru v Oldřichovicích. Dvě čtyřletá období, od roku 2000 – 2008, jsem byl členem Rady CB, a tam se zrodila myšlenka pro kazatelskou službu na plný úvazek. Zrovna se uvolnilo místo pro druhého kazatele v Českém Těšíně, a tak jsem v říjnu roku 2008 vstoupil do vikariátu (přípravného a zároveň zkušební období). V roce 2010, na výroční konferenci CB, jsem byl ordinován do kazatelské služby. Tu jsem vykonával v Českém Těšíně. Nejdříve jako druhý pastor a od roku 2013 jsem byl zvolen za prvního pastora sboru.

Jakým směrem chcete svůj sbor vést? Jaké jsou priority vašeho staršovstva v blízké budoucnosti?

V tomto roce jsme slavili 100 let sboru. Připravili jsme speciální bohoslužbu, kde jsme chtěli vyjádřit velikou vděčnost Pánu Bohu za věci, které konal v předchozích generacích. Stávající staršovstvo spolu s kazatelem také vzneslo prosbu o smíření a uzdravení vztahů z minulosti. Také se hlásíme k celocírkvní vizi, kterou je možno si snadno zapamatovat.

Chceme být **odvážní**, zejména v tom, abychom se nebáli vycházet ze své komfortní zóny. Chceme být **otevření** – abychom zůstali srozumitelní pro rychle

měnící se společnost, aniž bychom zapomínali na hledání odpovědí na otázky, které si pokládáme jak my, tak celý tento svět v Bibli. Chceme být **oddaní** Ježíši Kristu. Modlíme se o Boží požehnání a Jeho ochranu pro celý Hrádek.

Vstoupili jsme do projektu CDO (Cesta duchovní obnovy) – chceme prozkoumat stav sboru z hlediska znaků zdravé církve. Následně pojmenujeme důležité oblasti, které byly v poslední době opomíjené a těm se budeme v nejbližších letech věnovat.

Prosím, charakterizujte Církev bratrskou obecně a jednoduše tak, aby to pochopil, pokud možno, i nevěřící člověk?

Církev bratrská (CB) je evangelikální církev středu, a hlásí se k odkazu Jana Husa, J. A. Komenského, Jednotě bratří českých – zejména v tom, že Bible stanovuje pro křesťany základní a nejvyšší principy víry a života. CB (kdysi Jednota českobratrská) existuje od roku 1880, my jsme se k ní připojili v roce 1951. Působí zhruba na 160 místech, ve sborech a přidružených stanicích, v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Upřednostňuje srozumitelnost v bohoslužebné liturgii, která podle mého mínění je velmi civilní. Podporuje sociální, vzdělávací, misijní i výchovné programy. Pozitivním hodnocením může být fakt, že početně roste. Což v dnešní době v křesťanských církvích v ČR není samozřejmostí.

Jednou z aktuálních hrozeb současnosti je stále více rozdělená společnost. Jakým způsobem lze posílit její soudržnost?

Rozdělená společnost byla vždy – i ta věřící. V dnešní době jsme se posunuli k sobě, myslím teď mezidenominálně, o hodně blíž. Žít ve svobodné zemi znamená také čelit jistému nebezpečí, jistě nezávislosti na ostatních. Ty pomyslné nůžky, které se rozšiřují, stejně jako se rozděluje společ-

nost, jsou zejména v otázce majetku, bohatství. Znáám však osobnosti, které pochopily, že ne hromadění majetku, ale ochota pomoci potřebným na jakékoli úrovni, činí člověka šťastným a plnohodnotným.

Obec a hrádecké církve dlouhodobě spolupracují. Máte představu, jak by se mohla tato vzájemná spolupráce prohloubit?

Lidé na vesnici se vzájemně znají mnohem více, než ve městě. Všude se ještě lidé zdraví. Jsem nadšen vstřícností ze strany vedení obce pro vzájemnou pomoc, spolupráci, komunikaci. Je pravda, že mnozí členové našeho sboru jsou občany okolních vesnic, nebo měst. Zde jsou jen součástí sborového života.

Myslím, že oblast vzájemné komunikace se dá ještě lépe prohloubit, třeba pravidelnými rozhovory například o tom, co se dá vylepšit, a tak předejít zkrslým informacím, které velmi rychle mohou vyvolat nepravdivé předpoklady.

Stal jste se občanem Hrádku. Jak se vám bydlí v naší obci? Jaké má Hrádek silné a slabé stránky?

Spolu s manželkou ještě stále objevujeme nová zákoutí, místa, která někdo ztratil, pojmenoval, připravil posezení. Ochotně se seznamujeme s novými lidmi, rádi zveme členy naší rodiny, i přátele na procházky směrem na Filipku, nebo kolem řeky Olzy.

Výstavba nových domků je zde intenzivní. A hojný počet nových občanů na setkání se starostou a místostarostou byl důkazem toho, že se zde dobře žije. Silnou stránku vzájemného soužití vidím i v tom, že dopravní komunikace a železniční uzel, procházející středem obce, nedokázal lidi rozdělit na dvě části.

Líbí se nám pohledy z Wille na Beskydy i večery se západem slunce.

Počátky sboru v Hrádku

Církev bratrská

V roce 1910 skupina evangelických věřících zaregistrovala svůj spolek s názvem „Svaz rozhodných křesťanů“. Svou zbožností se řadili k probuzeneckému hnutí působícímu v rámci Evangelické církve. Toto hnutí se rovněž projevilo v rodinách v hrádeckých kopcích...

Práce ve zdejších kamenolomech byla náročná a nebezpečná. Žel, těžce vydělané peníze otcové početných rodin většinou propili. Mezi tyto rodiny se v roce 1921 přistěhoval Jan Stonawski se svou manželkou. Nepili alkohol, nikoho neproklínali a ochotně pomáhali druhým. Své sousedy zvali na různá shromáždění křesťanů. Každý týden se scházeli po domech, četli Bibli a modlili se. V životech těchto lidí nastaly velké změny. Od roku 1926 se začali věřící, kterých stále přibývalo, setkávat v objektu Willa, který Svaz rozhodných křesťanů koupil od bývalých majitelů. Prvním správcem Willy a zároveň kazatelem sboru se stal Karel Kaleta (1889–1982). Věnoval se duchovní práci a podporoval diakonickou službu místních věřících. Do společenství v Hrádku při-

cházel stále noví lidé, proto v roce 1937 stávající prostory rozšířili o modlitebnu a byty pro správce a kazatele. ... V roce 1951 vyšlo nařízení komunistů o zrušení všech spolků v rámci boje proti církvi. Svaz rozhodných křesťanů v Hrádku se stal součástí tehdejší Jednoty československé, nyní Církve bratrské, jejíž součástí je doposud.

Novodobá historie sboru v Hrádku

Dnešní podoba objektu Willa vznikla přestavbou původního objektu, jež trvala téměř deset let (1999–2008). Toto dílo mohlo být uskutečněno díky obětavosti a pracovnímu nasazení členů hrádeckého sboru. Současné středisko Willa slouží nejen bohoslužbám Církve

bratrské, ale i diakonické práci, v objektu jsou sociální byty pro potřebné a je zde i možnost celoročních rekreačních pobytů.

Sbor Církve bratrské v Hrádku je jedním ze sborů Církve bratrské, která patří k evangelikálním církvím v České republice a zároveň se hlásí k odkazu Jednoty bratrské a Jana Ámose Komenského.

Chceme být společenstvím, které aktivně ovlivňuje život nejen v naší obci Hrádek, ale v celém Těšínském Slezsku. Jsme otevření pro všechny generace bez rozdílu věku, společenského postavení, národnosti a politického přesvědčení.

2022 - 100 let Zboru

lata 30

lata współczesne

lata 60

Celem wycieczki był Dolny Śląsk

Celem tradycyjnej dwudniowej wycieczki gródeckiego Koła PZKO był Dolny Śląsk.

W ostatni weekend maja uczestnicy zwiedzili m.in. twierdzę w Srebrnej Górze będącą unikatowym obiektem w skali dziedzictwa kulturowego Europy. Rozległość całego zespołu i jego lokalizacja na szczytach pozwala zaliczyć srebrnogórską warownię do największych górskich założeń obronnych naszego kontynentu.

Kolejną perełką był Ewangelicki Kościół Pokoju w miejscowości Jaworze, który znajduje się na liście światowego Dziedzictwa UNESCO. Kościół ten jest największą drewnianą budowlą o funkcjach religijnych na świecie. Po drodze do Gryfowa Śląskiego, gdzie znajdowała się baza noclegowa, zatrzymano się w Złotoryji, Lwówku Śląskim i Gryfowie Śląskim, miastach oferujących wiele ciekawych obiektów z przeszłości.

Pierwszym punktem niedzielnego programu było zwiedzanie średnio-wiecznego Zamku Czocha w miejscowości Leśna, po czym autokar ruszył w kierunku Lubomierza, gdzie znajduje się m.in. Muzeum Kargula i Pawlaka, w którym zgromadzone są różne pamiątki związane z kultową komedią Sylwestra Chęcińskiego, przede wszystkim rekwizyty wykorzystane przy kręceniu filmu.

„Program był bardzo atrakcyjny. W dwa dni dowiedzieliśmy się wiele o średnio-wiecznych żołnierzach, o górnikach pracujących w uranowych dołach czy o życiu na pograniczu w czasie II wojny światowej. Mieliśmy naprawdę świetnego przewodnika. Oprócz zwiedzania mieliśmy też okazję spędzić wspólny wieczór przy ognisku”, powiedział jeden z uczestników wycieczki, Zbigniew Grochol.

Magdalena Ćmiel

Co PZKO szykuje w najbliższym czasie

Gródecko główka czyli kwiz

7. 10.

Wycieczka do Koniakowa i Istebnej

8. 10.

Jubileusz 75-lecia PZKO

23. 10.

Gródecko Główka cieszy się powodzeniem

Gródecko Główka czyli kwiz znalazł swoje miejsce w kalendarzu imprez MK PZKO. W pierwszym półroczu odbył się dwukrotnie i za każdym razem cieszył się wzięciem. Ostatnio mamy wśród uczestników również dzieci, co nas bardzo cieszy, dlatego scenariusz i konkretne kategorie przygotowujemy również z myślą o naszych najmłodszych.

Na uczestników czekają najróżniejsze pytania, w tym dźwiękowe i obrazkowe. Trzeba jednak podkreślić, że często liczy się szczęśliwy traf lub przypadek. No i dobrze, bo każdy może wygrać jedną z wartościowych nagród. Chcemy, by nasi goście dobrze się bawili, czuli się jak w domu i zjedli co nieco z naszych słodkich i słonych wypieków.

Kolejna edycja Gródeckiej Główki odbędzie się 7. 10. 2022.

Magdalena Ćmiel

Turniej tenisa stołowego w Gródku

Wniedzielę 3.kwietnia odbył się turniej w tenisie stołowym w grze podwójnej organizowany przez MK PZKO i Urząd Gminy w Gródku.

Dwójki zmagaly się ze sobą w fantastycznej, sportowej atmosferze. Po zaciętych meczach najlepszymi okazali się ojciec z synem - Jan i Jan Jursowie, na drugim stopniu podium stanęli Petr Marosz i Václav Chovanec, trzecie miejsce zajęli Stanisław Wolny z Władysławem Bartnickim.

KJ

Nowy pomysł wypalił

Tradycyjną jajecznicę MK PZKO postanowiliśmy w tym roku zorganizować wraz z Macierzą Szkolną. Po reakcjach uczestników doszliśmy do wniosku, że to był dobry pomysł, który warto kontynuować.

Wniedzielę 5 czerwca spotkaliśmy się w Girowie, gdyż oprócz smażenia jajecznicy mieliśmy w programie wykład o pszczelarstwie. O hodowli pszczoł oraz ulach znajdujących się w Girowie opowiedział nam ich właściciel – Andrzej Bieleśz z Bukowca. Umileniem prelekcji była degustacja słodziutkiego miodu, który się rozszedł jak świeże bułeczki.

Mieliśmy farta, ponieważ pogoda była typowo letnia i sprzyjała kąpaniu. Dzieciaki wskoczyły do Olzy bez wahania rozpoczynając w ten sposób sezon kąpielowy. Później zagrały z rodzicami w piłkę. Dorośli w międzyczasie pilnowali dużego gara z jajkami, by nikt nie odszedł do domu głodny.

Magdalena Ćmiel

Gródecki ruch teatralny żyje

Pod koniec marca gródeckcy pezetkaowcy wystawili komedię „Starzik, starka i internet” autorstwa Kazimierza Cieślara. Gwarowe przedstawienie, w którym udowodniono, że nowoczesne technologie mogą nieźle w naszym życiu namieszać, przyszli obejrzeć widzowie z różnych kątów regionu.

„Ostatni spektakl wystawiliśmy przed trzema laty. Cieszę się, że Kazimierz Cieślak napisał dla nas kolejną sztukę, w której chyba każdy z nas się troszkę odnalazł. Scenariusz mi się od razu spodobał”, powiedział prezes MK PZKO Stanisław Wolny, który zagrał Starzika.

Rolę Starki, która spędzała przed komputerem wiele czasu, odegrała Bronislava Kwackowa. Na ogarnięcie domu nie miała wiele czasu, bowiem lubiła poplotkować z koleżanką Zuzką, którą zagrała Irena Medkova. Z kolei w rolę niezadowolonego sąsiada wcielił się Roman Żabka.

Starzik miał bzika na punkcie gier komputerowych oraz ulepszeń technicznych. W internetowym poradniku dla mężczyzn wyczytał, że chmiel jest zdrowszy od macierzanki i dziurawca.

„Do frasa, zaś się nie poradym przigłosić na tyn Facebuk”, narzekała Starka. „Miałas chladać masło a zamiast tego chładosz hasło”, lamentował Starzik narzekający na trudności życia wśród nowoczesnych technologii, które nas w pewnym sensie ograniczają. „Już z rana trzeba myśleć o doładowaniu zegarka, sprawdzeniu poczty elektronicznej i wszystkich aplikacjach i płatnościach”, narzekał Starzik.

Historia małżeństwa, ich przyjaciół i wnuków (Karolina Medkova i Marek Kwaczek) była zabawna, ale zachęcała też do refleksji. Brawa dla zespołu, który poświęcił na próby mnóstwo swojego czasu wolnego.

Magdalena Ćmiel

Už zaš po Górolskim święcie

Tegoroczny „Górol” był kapke inszy niż ty zesze w dobie covidu, bo realnie był a to eszcze bez zakrytych ust a odstępow. Dlo nas w PZKO to był kapke szok se spatki dostać do organizowania tak wielki imprezy po dwurocznej pauzie. Przed tym niż my se mógli ukozać w górolski budzie je potrzeba tego eszcze kupa zarzóndzić, kupić a domówić.

Wszystko zaczęło tak dwa tygodnie przed imprezóm, zesze my se z zarzónzym a mówili gdo co beje robił a spóminali co wubec wszystko trzeba gotować. Nie zdo se to, ale je potrzeba kupe ludzi do pumocy a poświynić nie mało wolnego czasu.

We wielkim se zaczęło nakupować a objednować wszystko na rojberke, jelita z kapustóm, kapuśnice, kołoczce, placki a dalsze rzeczy. Piyrszy problem był při objednowaniu plastowych kelimków, talyrzi a sztućców, bo se za tyn czas półówke wiecy zakozalo wyrobiac a musieli my mieć widelce a noże z cukrowej trzciny a talyrze a miski z papiyru. Wszystko to pięknie wyglóndo, ale je to pore razy droższe.

Do tej pory my to zwladli eszcze w pore ludziach, ale jak se termin bliży, to ich trzeba wyincej a wyincej. Pore dni przed

se natrzyło całóm budy na nowo aby wyglóndała ku światu, w śróde przed Górolým se namleło a usmażyło szpyrki, w pióntek zaś dalsi trzo szli budy poukludzać, nagotować a pojczac potrzebne rzeczy ku czepowaniu piwa. W PZKO se warzyła kapusta a kapuśnica, kroto se a nakłódało miynso na rojber-

ke, 13 ludzi szkrobało 125 kg ziymioków a dalsi trzo nakłódałi auto z rzeczami do budy. O kónsek dali se eszcze gotował wóz alegoryczny na niedziele.

Całe se to rozjyżdzo w sobote wczas rano jak se babki schodząóm ku pieczyniu kołoczów eszcze po ćmi. Kole pół 5 przidóm chłopci ciasto zarobić a 12 pani piecze przez 50 kołoczów całe dopóledni. Miyndzy tym se o 6 zyndóm chłopci, aby dołożyli do auta a wyjyżdżająóm do Lasku Miejskiego do Jabłónkowa kaj trzeba wszystko wyłóżyć a nagotować na sprzedowani. W PZKO piyrso partyja gotuje rojberke na szpice a wyjyżdżo do budy kaj se už kole 8 zaczynająóm schodzac piyrsi při okiynkach.

Dopólednia niż se to kapke rozjedzie se głównie stwierdzo co chybi a co my zapomnieli zebrać a szofer jak przywożo ludzi góni eszcze do sklepu a PZKO, aby to wszystko przywióz. Zaczynająóm

se piyc placki, jelita, rojberka a nabijo se Radegast. Niž se gdokolwiek nadzieje tak je gotowo rojberka a zacyno se przywożac ludzi na wymiane (cca 13:30). Aj to że dopołudnia w sobote padało ludzi nie odradziło a przyszli zkusić co my to uwarzyli. Przed naszóm budóm na scenie už zacyno program a przyby-

wo ludzi. Około 19 se miyniymy ostatni roz, ci co robili se idóm bawić a ostatni pumogajóm aż do rana. Wieczór se głównie zacnie we wielkim czynstować a na podiu grajóm nejwiynksze gwiazdy. Jak była Golec uOrkiestra to se zaccli ruszać do rytmu aj wszyscy w budzie.

O 2 rano se zacnie kapke ukludzać, wszystko nosić do budy a w PZKO se nagotuje a napisze instrukcje na niedziele co trzeba. Za całóm sobote w budzie pumogalo 21 ludzi.

Niedziela naszczynści zacyno puźni, ale aj tak se už o 10 gotuje dalszo

rojberka na szpice a buda na tyn dziyń. W niedzielę pumogalo w budzie 12 ludzi a „przeżyli” my aji kóntrole z higieny. Do-połednia je przeglónd wozów alegorycznych kiere poszczególne koła nagotowały. Potym aż do wieczora se czynstuje, warzi, piecze a gotuje.

W poniedziałek po Górolu zaś musi pore ludzi jechać, poukludzać a przywiyżć wszystkie rzeczy z budy do PZKO kaj se w następnych dniach ukludzo.

Za mnie tyn czas w budzie nabije człowieka pozytywnóm energióm, bo se bawi razym z inszymi, pozno kupe nowych a potko kolegów co ich dłogo nie widzioł. Wyynkszość tych co pumogalo už mówiło, że se cieszy na prziszly rok.

Widzicie sami że tych ludzi je potrzeba strasznie moc a to žech naisto na cosi eszce zapómnioł. Za každóm pumóc strasznie moc dziynkujmy a sóm my szczynśliwi, że se eszce darzi tela ludzi domówić a oni z chyncióm przidóm. Po tym wszystkim už sóm jyny porachunki, což je taki podziynkowani z jedzynim a poczynstowanym.

Tomasz

Spotkanie Noworoczne

W niedzielę 16 stycznia odbyło się w naszym Domu PZKO Spotkanie Noworoczne z muzyką i ciekawą prelekcją o prażeniu kawy BELKO, której mogliśmy też posmakować.

Kameralny Zespół Śpiewaczy TA Grupa działający przy MK PZKO Czeski Cieszyn-Osiedle wystąpił ze świątecznymi i karnawałowymi utworami, w dodatku zaśpiewał dla nas długoletni solista Opery Komicznej w Berlinie pan Klemens Słowiozek.

Kolejna część miłego popołudnia poświęcona była kawie, konkretnie spotkaniu z panem Hudakiem, producentem kawy BELKO, który pochodzi z naszej wioski. To była prawdziwa lekcja z zakresu prażenia i przygotowywania popularnego na całym świecie napoju.

Aromatu i milej atmosfery nie da się opisać...

Magdalena Ćmiel

Zapisy dyrektora Pawła Heczki

◀ Paweł Heczko, dyrektor
polskiej szkoły

Przenieśmy się do początków dwudziestego wieku. Przenieśmy się do czasów, kiedy nasza szkoła dopiero powstawała, a pierwsi nauczyciele nie mieli nawet wykształcenia. Przenieśmy się do czasów kiedy nauczyciele nie tylko uczyli, ale również musieli robić rachunki bydła i zboża a co gorsza, musieli brać udział w wojnie. Te i jeszcze inne historie opowiada kronika szkolna, pisana przez dyrektora polskiej szkoły Pawła Heczke. A z niej wyłania się obraz społeczności gródeckiej, która żyjąc spokojnym życiem została wmieszana w I wojnę światową.

P przed powstaniem szkoły dzieci z naszej gminy uczęszczały do szkół prywatnych w Nawiszu, Bystrzycy i Jabłonkowie. W 1869 roku wyszła ustawa szkolna, która dała początki rozwoju szkolnictwa w Gródku. Nakazywała ona, że wszędzie, gdzie będzie 40 dzieci szkolnych, powinna powstać samoistna szkoła.

Pierwszym nauczycielem był Ochrońnik, człowiek bez wykształcenia, umiejący tylko czytać i pisać. Dzieci uczono najpierw w różnych lokalach do tego dostosowanych a w 1873 powstała murowana szkoła, w której wszyscy uczniowie znajdowali się w jednej klasie. Pierwszym nauczycielem z wykształceniem był Adam Zielina, który działał również jako sekretarz gminny. Jego żona Henrietta uczyła naukę robót ręcznych. W 1901 roku weszła w życie ustawa, która zrównała pobory nauczycieli na całym Śląsku, płace na-

uczycieli przeszły na koszt krajowy a gminom pozostała tylko troska o budynki szkolne.

W Gródku odkryto wielkie pokłady kamienia piaskowca i otworzono kamieniołomy. To spowodowało napływ ludności i przepełnienie szkoły jednoklasowej. W 1905 roku wybudowano więc szkołę dwuklasową, zaś starą szkołę przerobiono na gospodę gminną.

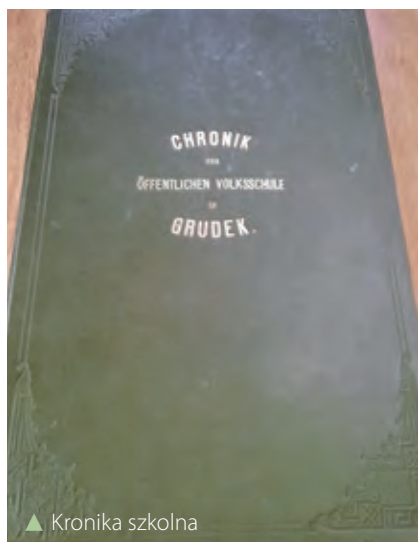
W roku 1906 umiera nauczyciel Jan Zielina. Na jego miejsce wybrany został Paweł Heczko, nauczyciel z Nydku. Jego żona została mianowana nauczycielką robót ręcznych a jego brat, Jan Heczko zajął posadę drugiego nauczyciela. Paweł Heczko kierował szkołą bez przerwy 25 lat, aż do swej emerytury.

Ilość dzieci w szkole ciągle wzrastała, w roku szkolnym 1908/1909 było ich według kroniki aż 196, tak więc uchwalono

rozszerzenie szkoły z dwuklasowej na trzyklasową. Trzecim nauczycielem został mianowany Karol Pniok z Gutów.

Już w tych czasach organizowano różne imprezy dla dzieci i rodziców. Urządzano wycieczki (do Mostów, na Girową, Czantorię, do Cieszyna), organizowano tzw. Pogawędki rodzicielskie (na nich pouczano rodziców w jaki sposób mają wychowywać dzieci), uczniowie odgrywali przedstawienia.

Chociaż rok szkolny 1914/1915 rozpoczął się w zwyczajnym terminie, to jednak spokojne życie szkolne zostało przerwane wojną. Ogłoszono ogólną mobilizację, która dotyczyła również naszych 3 nauczycieli. Dyrektor Paweł Heczko został funkcjonariuszem gminnym dla prac mobilizacyjnych i pozostał w stanie cywilnym. Jan Heczko co prawda został wezwany do służby wojskowej, jednak z powodu słabości

▲ Kronika szkolna

został zwolniony i powrócił do szkoły. Karola Pnioka spotkały zupełnie inne losy. W czasie wojny dostał się do rosyjskiej niewoli, a do Gródka wrócił dopiero po jej ukończeniu i nadal uczył.

Nauka szkolna została przerwana od 12 listopada do 14 grudnia, ponieważ lokale szkolne udostępniono jako kwaterę dla części Batalionu uzupełniającego Legionów polskich. W tym czasie istniało największe niebezpieczeństwo inwazji rosyjskiej. Zamożniejsze rodziny więc już miały rzeczy spakowane. Towary więc straciły swoją wartość, ponieważ prawie wszyscy chcieli mieć teraz gotówkę, potrzebną do ucieczki. Po odejściu legionów sytuacja ta uległa zmianie. Każdy chciał się zaopatrzyć na przyszłość, stare zapasy żywności się powoli wyczerpywały. Bogaci ludzie skupowali więc wszelkie środki żywności i gromadzili je, biednym zaś groził głód. To spowodowało ścisłą kontrolę żywności wprowadzoną przez Rząd. Wydawano przepisy ile zboża lub mąki będzie jedna osoba potrzebować. Wprowadzono kartki chlebowe. U rolników odbyły się rewizje zboża. Rewizje przeprowadzali nauczyciele, jednak nie w swoich wioskach. Gródeccy nauczyciele przeprowadzali rewizje w Koszarzyskach, a do Gródka przyjeżdżali nauczyciele z Nawsiu. Jeden rolnik mógł pozostawić sobie 360g zboża dziennie. Oczywiście nikt nie przyznawał się do rzeczywistych zbiorów. W przypadku połowy rolników zbiór z roli równał się wysianemu nasieniu.

Po odejściu legionów rozpoczęła się ponownie regularna nauka, tylko zamiast Karola Pnioka powołano nową nauczycielkę Marylę Przepilińską, któ-

ra dojeżdżała codziennie z Cieszyna i dzięki temu nie musiała brać udziału w pracach rewizyjnych. Uczyła pierwszą klasę, tam więc dzieci kształciły się w miarę normalnie.

Nauka w szkole oczywiście ucierpiała bardzo, gdyż nauczyciele jak widać mieli dużo innych obowiązków. Zajmowali się teraz również zbiorami na rzecz wojny. Tak więc dzieci szkolne zbierały liście jerzyn, które suszono na herbatę dla wojska. Zbierano pieniądze na Czerwony Krzyż, na austriacki fundusz wdów i sierot poległych, na skarb Legionów. Zbierano kruszce, skórki zajęcze, wełnę, którą w szkole na zajęciach robót ręcznych przerabiano na skarpety dla wojska.

W 1916 roku ze wszystkich kościołów zabrano dzwony na armaty. Zdejmowano je najpierw w Bystrzycy, potem w Nawsiu a na koniec również w Jabłonkowie. Dzwony te zostały rozbite i kawałkami wyrzucane z wieży.

W 1917 roku dawał się odczuć coraz to większy brak żywności a przepisy żywnościowe nadal zaostrzano. Zajęto niemal wszystkie artykuły żywnościowe, pozostały tylko kartki, na które można było otrzymać tygodniowo na osobę: 1,4kg mąki lub 1,96kg chleba, 15dag mięsa, 14dag tłuszczu, 0,75kg cukru. Rozpoczął się handel pokątny. Każdy artykuł posiadał teraz ceny urzędowe i ceny pokątne a różnica była bardzo znaczna. Ceny urzędowe były przynajmniej o połowę mniejsze u wszystkich podstawowych artykułów. Ludność z miast codziennie przybywała do wsi i skupowała żywność, czasami w zamian przynosili odzież, obuwie i inne zbędne przedmioty. Odzież bowiem podróżowała nawet dziesięciokrotnie, jeżeli porównać to z cenami z przed wojny. Tylko cena krów była niska, gdyż nie można było ich ukryć.

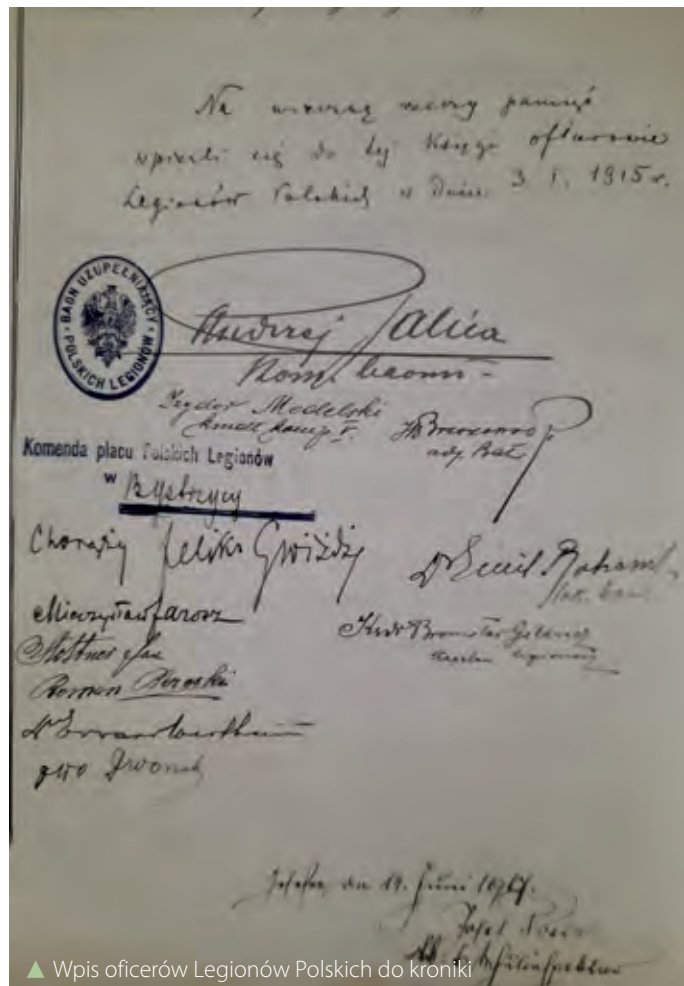
Więksi rolnicy, którzy mieli artykuły żywności na sprzedaż wzbogacili się. Trochę

inaczej wyglądała sytuacja finansowa nauczycieli. Płaca zostawała taka sama, chociaż wartość pieniądza ciągle malała. Tak więc zwykły robotnik potrafił zarobić więcej aniżeli kierownik szkoły. To oczywiście dotyczyło wszystkich innych urzędników. Płaca kolejarza równała się płacy starosty a robotnicy w hucie w Trzyńcu zarabiali więcej niż najwyżsi urzędnicy w Cieszynie.

Kiedy się wkońcu I wojna światowa zakończyła i podpisano Traktat Wersalski, wszyscy mieli nadzieję, że życie zmieni się na lepsze. Optymizm u nas jednak nie trwał długo....

Ciąg dalszy w następnym odcinku GN. Jeżeli ktoś posiada stare zdjęcia szkoły, uczniów, to proszę o kontakt na: 731 549 133.

Ewa Ryłko

▲ Wpis oficerów Legionów Polskich do kroniki

Jubilanti v roce 2022

leden

Ing. Miroslav Kubik	75 let	Pod Vilou
Anna Szturcová	75 let	Martynki
Josef Rucki	70 let	Dědina

únor

Emilie Czudková	90 let	Martynki
Marie Targová	85 let	Pod Vilou
Alena Hanáková	75 let	Polyniska
Bronislava Wojnarová	75 let	Záplotí
Stanislav Lisztwan	70 let	Martynki
Stanislav Kadlubiec	70 let	Gabryše

březen

Emil Stebel	94 let	Grůň
Zuzanna Ditrichová	93 let	Martynki
Pavel Nikodem	70 let	Martynki
Pavel Kantor	70 let	Lyngi

duben

Marta Szturcová	80 let	U pily
Karel Widenka	75 let	Kempčice
Ing. Roman Hóta	70 let	Záplotí
Jaromír Sekerka	70 let	Rovně
Irena Lipková	70 let	Polyniska
Anna Brzežková	70 let	Lyngi
Vladislav Pyszko	70 let	Lyngi

květen

Helena Sikorová	96 let	Lyngi
Josef Sztokowski	75 let	Chalupňoki
Miroslav Nowak	70 let	Gabryše
Bronislav Haratyk	70 let	Polyniska

červen

Andělín Kvapil	80 let	Záplotí
Jarmila Byrtusová	75 let	Lyngi
Petr Neupauer	75 let	U pily
Milada Krčmářová	70 let	Pod Vilou
Ing. Jan Raszka	70 let	Bařiny
Eva Ročková	70 let	Pod Vilou

červenec

Anna Heczková	90 let	Chalupňoki
Eva Martynková	80 let	Martynki
Jan Turoň	80 let	Záplotí
Ing. Boleslav Kopecký	75 let	Gabryše
Vladislav Czudek	75 let	Záplotí
Anna Sikorová	75 let	Lyngi
Zdeněk Lipka	75 let	Polyniska
Ing. Karel Czepczor	75 let	Lyngi
Anna Košutová	75 let	Samce
Edvard Walica	70 let	Bařiny
Josef Pavlík	70 let	Pod Vilou
Ing. Bohdan Konderla	70 let	Martynki
Anna Majetná	70 let	Bařiny
MVDr. Jan Bojko	70 let	Bařiny
Zdeňka Jeżowiczová	70 let	Lyngi

srpen

Pavel Widenka	70 let	Gabryše
Bronislava Turoňová	70 let	Dědina
Alena Dordová	70 let	Záplotí

září

Anna Steblová	92 let	Grůň
Anna Pyszková	91 let	Dědina
Helena Turoňová	85 let	Groň
Jan Bocek	75 let	Lyngi
Libuše Dziková	75 let	Gabryše
Eva Walachová	75 let	Samce
Ing. Petr Schiller	70 let	Pod Vilou

říjen

Josef Zachurczok	75 let	Polyniska
Anna Bocková	70 let	Pod Vilou

listopad

Zuzanna Kaletová	98 let	U pily
Eva Macoszková	80 let	Lyngi
Anna Klusová	80 let	Lyngi
Eva Szkanderová	80 let	Lyngi
Vladislav Jochymek	75 let	Dědina

prosinec

Erhard Grania	97 let	Lyngi
Marie Brózdová	85 let	Chalupňoki
Miroslav Stonawski	80 let	Polyniska
Lydie Szturcová	70 let	Záplotí
Jan Kantor	70 let	Lyngi

Blue Style
Travel Agency
CESTOVNÍ KANCELÁŘ

TUI

Cestovní kancelář
FISCHER
Svět vašich zážitků

ALEXANDRIA
cestovní kancelář

ODLETY Z POLSKA A ČR DO CELÉHO SVĚTA

RODINNÁ DOVOLENÁ U MOŘE

POZNÁVACÍ ZÁJEZDY | PLAVBY

EXOTICKÁ DOVOLENÁ | GOLF

EUROVÍKENDY | ZÁŽITKOVÁ DOVOLENÁ

HOTELY POUZE PRO DOSPĚLÉ

DOVOLENÁ PRO KAŽDÉHO ZA SKVĚLÉ CENY

ZÁJEZDY ZA INTERNETOVÉ CENY

www.ELDORADO-TRAVEL.cz

+ 420 774 639 539

Alej míru 321, Jablunkov | PO-PÁ 9:00-17:00

**VÍTKOVICE
TOURS**

NEV-DAMA
FISCHER GROUP

EXIMtours
cestovní kancelář

TRAVEL FAMILY

FRÉZOVÁNÍ PAŘEZŮ

737 21 44 21

- Levně a rychle
- Bez poškození terénu (pásová)
- Doprava **ZDARMA** do 50km

Zdeněk Sikora Návsí

**Nebojte se nám zavolat,
když Vás něco trápí**

Jsme Sluchátko, tým profesionálních terapeutů připravených Vám zdarma a okamžitě naslouchat. Máme dlouholeté zkušenosti s pomáháním od všelikých lidských trápení.

Náš hovor bude zcela anonymní a důvěrný. Platíte jen běžné telefonní poplatky. Můžeme si povídat až 50 minut, nebo můžete kdykoliv zavěsit. Neuslyšíte od nás žádnou kritiku ani kázání. S námi si můžete ulevit od svých starostí. Pomůžeme Vám najít odvahu, sílu a nový směr.

Zkuste to a zavolejte nám. Těší nás Vám pomáhat.

 212 812 540
Terapeutická linka Sluchátko, z. ú.

 Moravskoslezský kraj

www.linkasluchatko.cz

• prodejna a servis kol v Jablunkově •

global bicycles store

PRODEJ - SERVIS
NÁHRADNÍ DÍLY
DOPLŇKY

po-pá 9:00 - 12:00
12:30 - 17:00
so 9:00 - 12:00
od 1.11 do 28.2
so zavřeno

Plk. Velebnovského 88
739 91 Jablunkov

 776 735 871

Soldom

**TVOJE ELEKTŘINA
ZE SLUNCE**

POLSKÁ FIRMA/BEZKONKURENČNÍ CENA

FOTOVOLTAIKA pro domácnosti a firmy
TEPELNÁ ČERPADLA – nejlevnější způsob vytápění a ohřevu vody
INFRAPANELY – lehká a rychlá instalace

REALIZACE NA KLÍČ
DOTACE

KONZULTACE A NÁVŠTĚVA TECHNIKA ZDARMA

info.cesko@soldom.pl **776 840 204** www.soldom.pl

WWW.TSCARD.CZ

**TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO
REGION CARD**

TO JE VÍCE ZÁŽITKŮ
ZA MĚNĚ PENĚŽ!

CARD

 Moravskoslezský kraj REGIONÁLNÍ RADA

VEŠNICKÉ MUZEUM

PROHLÍDKY: PO-PÁ 8-15:30 NEBO DLE DOMLUVY NA TEL. 601 383 111

FOTO: BOGDAN KALETA